

SÜLEYMANİYE

GÜMÜŞHANE
GAZETESİ

OCAK-ŞUBAT 2016 YIL: 1 SAYI:3

GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ'NİN ÜCRETSİZ YAYINIDIR

www.gumushane.gov.tr

Bir sözcükten fazlası

Her canlı kendi kaderini yaşar. İsmimiz kaderimiz, karakterimiz kaderimiz, sevincimiz, kederimiz kaderimiz. Bulduğumuz coğrafya, yaşadığımız iklimler kaderimiz.

Yaşamı boyunca değişir, değiştirdikleri olur insanın. Devrini değiştiremezse de devre göre değişir. Zaman, mekânı biçimlendirir, mekân zama-

na göre şekillenir. Zaman ve mekân insanla anlam kazanır, insan değerlerini zamana ve mekâna göre kıymetlendirir. Mekân değilse bile zaman kaderimiz. Her şehir kendi kaderini yaşar.

Bir medeniyetin sembolü, bir milletin ruhunun aynası olur. Bir kent olmanın ötesinde "payitaht" olanlar olur. Viran olanlar, unutulmuşlar, yorulup uyuyakalanlar olur. Her şehir ismiyle uyur,

ismiyle uyandırılır.

İsim vermek; sahiplenmek, görünür kılmaktır. Ben de isimle/isimlerle duyuldum. Önce hayalimi kurdular sonra isimlendirdiler. Beni unutanlar önce ismimi unuttu, hatırlayanlar isimle hatırladı.

İsmimi/isimlerimi ne zaman ve nasıl aldığımı hatırlayan bilen var mı?

Devamı 8. Sayfada

GÜNCEL

L. O. G. O.

NEYİN

KISALTMASI?

► 2. Sayfada

AKTÜALİTE

HER DEMYENİDEN

DOĞARIZ BİZDEN

KİM USANASI?

► 6. Sayfada

KÜLTÜR-SANAT

NOTALARIN

TAPUSUYOK

► 9. Sayfada

GÜNCEL

BİR GERÇEK

İÇİNDEYİM

DÜŞTEN GÜZEL

► 3. Sayfada

AKTÜALİTE

HİÇ BİR AŞK

SEN DEĞİLSİN

► 5. Sayfada

Roma'nın kayıp hazinesi: SATALA

Bölgenin tarihi, son yıllarda Satala Ali Meydanı I ve Han Deresi Mevkii III'de gerçekleştirilen araştırmalarla Eski Tunç Çağı ile Demir Çağı'na kadar uzanmaktadır.

Antik yerleşimin bulunduğu bölgenin zengin su kaynakları ve tarıma elverişli bir bölge ile Doğu Anadolu Bölgesi'nden Karadeniz'e ulaşımı sağlayan yol üzerindeki stratejik konumundan dolayı tarih öncesi dönemlerden Antik döneme kadar iskân edildiği düşünülmektedir.

Kent, Roma İmparatorluğu döneminde stratejik konumundan dolayı en önemli yerlerden birisi haline gelmiştir. Pers orduları-

nın Anadolu'ya yaptığı akınlarda kullandığı güzergâh üzerinde bulunması Roma döneminde kentin bir askeri üs haline gelmesine sebep olmuştur.

Kentte ilk olarak XVI. Flavia Firma lejyonunun konumlandırıldığı bilinmektedir. Hadrianus döneminde imparatorun doğu sınırlarını yeniden düzenlemesi neticesinde kente XV. Apollinaris lejyonu yerleştirilmiştir.

Bu lejyon ile kent Roma İmparatorluğu'nun doğudaki en önemli askeri üssü olarak Roma'nın savunmasında önemli bir konuma yükselmiş; doğuya yapılan seferler içinde kullanılan ana üs haline gelmiştir.

Devamı 4. Sayfada

Başımız sağolsun...

Jandarma Teğmen Recep Erdoğan 1 Mayıs 1990 tarihinde Gümüşhane'de dünyaya gelmiştir. 30 Ağustos 2013 tarihinde Kara Harp Okulu'ndan mezun olduktan sonra Jandarma Okullar Komutanlığı'nda Jandarma Subay Temel Kursu ve Foça Jandarma Komando Okul Komutanlığı'nda Komando Kursu görmüş, 12 Ocak-08 Temmuz 2015 tarihlerinde Kırklareli İl Jandarma Komutanlığı'nda stajı müteakip Şanlıurfa Jandarma Komando Özel Harekât Tabur Komutanlığı emrine atanmıştır.

Teğmenimiz, 1 Şubat 2016'da Diyarbakır'ın Sur ilçesinde hain bir kurşuna hedef oldu.

Nur içinde yat Teğmenim. Vatan bir evladını daha kazandı. Allah senin gibi yiğitleri başımızdan eksik etmesin.

Yeni tanıtım broşürleri hazırlandı

Gümüşhane Valiliği tarafından şehrin tarihi, doğal ve turistik değerlerinin tanıtımı için yeni tanıtım broşürleri hazırlandı.

Türkçe, Arapça ve İngilizce olmak üzere dokuz farklı konuda hazırlanan broşürlerde Gümüşhane Kaleleri, Zigana, Gümüşhane Konakları, Gümüşhane Yaylaları, Satala, Santa Harabeleri, Tabiat Parkları, Karaca Mağarası ve Süleymaniye başlıkları yer alıyor.

L. O. G. O. neyin kısaltması?

Hüsnü ATİK

Gümüşhane Valiliği geçtiğimiz günlerde yeni logosu ve yeni yüzü ile görücüye çıktı. Biz de bu yazımızda marka kimliği ve imajı bakımından logo oluşum sürecini sizler için ele aldık.

Günümüzde ticaretin, üretimin ve rekabetin artması kurumların ve markaların ayırt edilme, tanınma gereksinimini ortaya çıkarmış ve kimlik kavramı da önem kazanmıştır. Kimlik, kişilerin ve kurumların karşısındaki olumlu ya da olumsuz olarak etkilemesini sağlarken, kendilerini ifade etmelerine, tanıtılmalarına yarayan bir araçtır. Değişen toplumsal koşullar kurum kimliği kavramının da içeriğinin değişmesine neden olmuş, bu kavramın kapsamı genişlemiştir.

Kurumun kimliğinin görünen yüzü olarak tanımlanabilecek görsel kimlik, kurumun kimliğine ait ilk izlenimi vermesi açısından büyük önem taşır. Görsel kimliğin en dikkat çekici ve bilinen ögesi logodur. Logolar kuruluşun kim olduğunu ve ne yaptığını anlatan göstergelerdir. Kısaca; 'Logo bir kurum, ürün ya da hizmeti tanıtmak için bir ya da daha fazla tipografik karakterin bir araya gelmesiyle oluşturulan, görsel öğelerin de kullanılabilirdiği marka özelliği olan simgedir' diyebiliriz. Logo tasarımında yeni bir font oluşturabilir ya da bilinen bir font kullanılabilir. Bu açıdan logolarda yapılacak olan bir değişim kurum kimliğini doğrudan etkileyecek ve kuruma ait algının da değişmesine neden olacaktır.

Logo tasarımına başlamadan önce kurum veya markanın ait olduğu sektör, yansıtacağı imaj, hedef kitle ve müşteri beklentileri üzerinde detaylı araştırma yapılmalıdır. Firma yöneticileri bu süreçte kişisel zevk ve beğenilerine yönelik isteklerde bulunmamalıdır. Grafik sanatçısı, en az leke ve en etkili form ile konuyu anlatabilen bir logo tasarlamalıdır. Araştırmalar bittikten sonra marka ile ilgili tasarımcının zihninde oluşacak fikir ve şekiller öncelikle eskiz olarak bir kağıda dökülmesi tasarım sürecinde kolaylık sağlayacaktır.

Tasarımcı bu süreçte olabildiğince özgür ve rahat biçimde aklına gelecek tüm fikirleri kağıda dökülmelidir. Bazen zihinde çok başarılı olduğunu düşündüğümüz bir form veya şeklin kağıda veya bilgisayar ortamına aktarımında aynı başarıyı göstermediğini görebiliriz.

Bu nedenle eskizler çözüme giden yolda tasarımcıya yol gösterecektir. Yapılacak eskizler arasında başarılı olanlar seçilip geliştirme ve iyileştirmeler ile müşteriye sunulmalıdır. Hedef kitle ve markayı temsilde en güçlü olanlar bilgisayar ortamına aktarılır. Eskizler üzerinde gerekli bazı değişiklikler yapıldıktan sonra bilgisayarın sunmuş olduğu imkanlar sayesinde renk alternatifleri ve farklı seçenekler denenerek logonun son hali belirlenir. Tasarım bittikten sonra ortaya çıkan logonun başarılı olabilmesi için bazı kriterlere sahip olması gerekir.

Logonun sahip olması gereken özellikleri şöyle sıralayabiliriz;

* Logo, markanın imzasıdır bu nedenle özgün olmalıdır. Benzer markaları çağrıştırmamalıdır.

* Marka kimliğine ve kişiliğine uygun olmalıdır.

* Sade, basit ve anlaşılır olmalıdır. Karmaşık semboller ve harflerden oluşan logolar algıyı zorlaştırır bu nedenle akılda kalıcılığı düşüktür.

* Olumlu etki bırakmalıdır. Pozitif duygular logonun temsil ettiği marka ve ürünün

tercih edilmesinde olumlu yönde etki eder.

* Sektöre uygun renkler seçilmelidir. Mümkün olduğunca az renk kullanılmalı, çok renk kullanımıyla oluşacak karmaşadan kaçınılmalıdır. Renklerin sayısı ayrıca maliyeti de artıracığı için tek renk veya en fazla üç renk seçilmelidir.

* Farklı yüzeylerde ve zeminlerde okunabilecek ve algılanabilecek özellikte olmalıdır. Küçük yüzeylerde ve baskılarda ayrıntıları kaybolmamalı ve dağılmamalıdır.

* Renklerin farklı ülkelerde ve kültürlerde anlamları ve çağrışımları değişkenlik gösterir. Belirlenmiş bir ülke veya kültürel topluma yönelik bir markanın logosu tasarlanacağı takdirde bu ayrıntılara dikkat edilmelidir.

* Zamanla anlamını ve etkisini yitirmeyecek tasarıma sahip olmalıdır. Logonun değiştirilmesi, müşterisinin algısında olumsuz etkiye sebep olabilir.

Firmalar kurumsal kimlik oluşturma adına büyük yatırımlar yaparlar. Başarılı bir görsel kimlik markanın piyasalardaki değerini artırır ve sağlam bir yer edinmesinde önemli katkı sağlar. Logo, markanın tanınması ve hatırlanmasında görsel bir ipucudur. Marka hakkında olumlu çağrışım geliştirme ve akılda kalıcılığı güçlendirme adına etkili bir rol oynar.

Markanın ne olduğu, neye hizmet ettiği, kalitesi, imajı ve gücünü logosunda görmek mümkündür. Görsel (resimli) kayıtlar daha fazla iz bırakırlar. Çünkü göz ile beyin arasındaki sinir hatları, kulak ile beyin arasındakine oranla 20-25 kat daha güçlüdür. Bundan dolayı "gördüğümüze" inanırız.

Marka kimlik yapısı ve kişiliğine uygun olmayan bir logo, firma hakkında olumlu duygular geliştirilmesine engel olabilir. Deneysimsiz ve bilgisiz bir yönetici tarafından seçilen başarısız bir logo markanın gelişimini ve bilinirliğini olumsuz yönde etkiler. Bu nedenle logo seçiminde uzman kuruluştardan ve deneyimli grafik sanatçılarından destek almak gerekir.

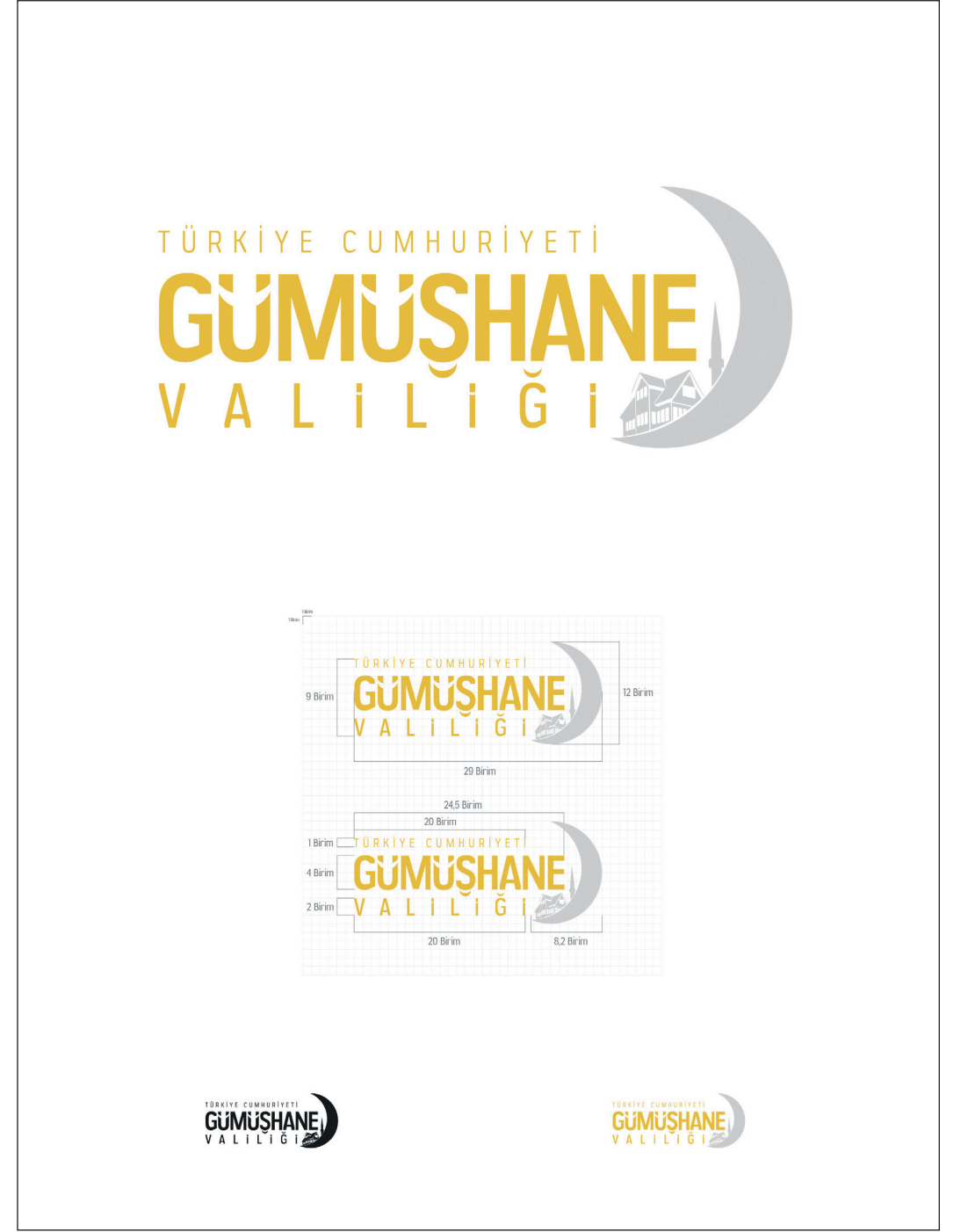
Marka kimliği ve imajını yansıtabilen bir logo tüketicinin markayı kabullenmesini sağlayacak ve marka bağlılığını güçlendirecektir.

Gümüşhane Valiliği için çalışılan logo ve kurumsal kimlik, görsel iletişim boyutuyla, şehrin turizm vizyonunu yansıtmada, yenilikçi ve kararlı bir şehir vizyonu çizilmesinde etkili bir adımdır. Marka konumlandırma stratejisi ile şehrin ve onun en önemli bileşeni olan markanın tüketiciler tarafından tanımlanması ve rakiplere göre tüketici zihninde belirli bir yer edinmesine yönelik uygulamalarla şehrin turizm vizyonunun, planlanmış bir şekilde iletişim kampanyası yürütülmelidir.

Konumlandırma stratejilerinin uzun vadede başarılı sonuçlar yaratmaları için şehrin vizyonuna uygun bir planlamanın yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda Gümüşhane Valiliği oluşturulan logo ve kurumsal kimlik ile görsel iletişim sürecini başlatmış ve şehrin turizm vizyonu, marka algısı, tüketici tanımlaması gibi stratejik dinamiklerini harekete geçirmiştir.

Gümüşhane Valiliği'nin mevcut logosu, baskı ve basım işlerinde kullanımının zor olması, tasarım ilkeleriyle çelişen yapıda olması, algısının zayıf olması, şehir kimliği ve kişiliğini yeterince yansıtmaması gibi nedenlerle değiştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Yeni logo tasarlanırken modern çizgiler dikkate alınmış olup şehir kimliği ve kişiliği

ile uyumuna özen gösterilmiştir. Tasarlanan yeni logoda kullanılan karakterler, şekiller (amblem), renkler tamamen özgündür. Tek bir ses ve tek bir görsel bütünlük sağlayarak Valiliğimiz ile ilgili net bir algı oluşturmak amacıyla logoya bağlı olarak, daha önce var olmayan, kurumsal kimlik kılavuzu da tasarlanmıştır.

Gümüşhane Valiliği Yeni Logosunun Açıklaması

Gümüşhane Valiliği'nin yeni logo çalışması, şehrin marka algısı ve doğru konumlandırılması adına büyük önem arz etmektedir.

Tipografi:

Şehrin logosunu oluşturan tipografi oval bir yapıya sahiptir. Böyle bir tercihte bulunulmasının amacı, bir taraftan Gümüşhanelilerin sıcak, iletişime açık yapısını yansıtmak diğer taraftan ise Gümüşhane Valiliği'nin hoşgörü ve iki yönlü iletişime verdiği önemi vatandaşlara hissettirmektir.

Büyük harflerin kullanılması ise tamamıyla devletin ciddiyetini ve gücünü yansıtmaya amaçlı taşımaktadır.

"Türkiye Cumhuriyeti" ifadesinin açık bir şekilde yazılması özgüvenli bir ifadenin yansıması olarak görülmektedir.

Şekil (Amblem):

Şekil, 3 parçadan oluşmaktadır. Bunlardan birincisi bazı bilim insanlarına göre kimya biliminin atası sayılan simyacıların gümüşü simgelemek için kullandıkları sola bakan hilaldir. İkincisi ise gümüş "hane" ifadesinde yer alan anlamı güçlendirmek ve şehrimizin karakteristiklerinden birini oluşturan Gümüşhane evlerinin silüetinden oluşmaktadır. Üçüncüsü ise Süleymaniye mahallesinde yer alan camileri yıkılmış minareleri simgeleyen minare silüetidir.

Renk:

Temelde iki renk kullanılmıştır. Birincisi şehrin ismini aldığı madenin rengi olan gümüş. Diğeri ise günümüzde bol miktarda çıkarılan altın rengi. Bu iki renk logonun ana karakteristiğini oluşturmaktadır. Bunun yanında %90 siyah tanıtıma yönelik kampanyalarda logonun etkisini artırmak ve Valilik makamının ciddiyetini ve asillikini göstermek amacıyla kullanılmaktadır. Resmi yazışmalarda kullanılan beyaz ise logomuzun siyah renkte olduğu gibi asli unsuru değil, sadece destekleyici unsur olarak kullanılmaktadır.

Gümüşhane Valiliği için çalışılan logo ve kurumsal kimlik, görsel iletişim boyutuyla, şehrin turizm vizyonunu yansıtmada, yenilikçi ve kararlı bir şehir vizyonu çizilmesinde etkili bir adımdır. Marka konumlandırma stratejisi ile şehrin ve onun en önemli bileşeni olan markanın tüketiciler tarafından tanımlanması ve rakiplere göre tüketici zihninde belirli bir yer edinmesine yönelik uygulamalarla şehrin turizm vizyonunun, planlanmış bir şekilde iletişim kampanyası yürütülmelidir.

“Bir gerçek içindeyim, düşten güzel”

Ertürk YAKUT

Bir spor dalı olarak bilinen kayak artık turizm yatırım aracı olmuştur. Türkiye’de de kayak sektörü son dönemlerde önemli bir ivme kazanmıştır ve bu ivme her geçen gün akıl almaz bir hızla devam etmektedir. Ülkemizde, kayak sporunun merkezinde bulunduğu ve buna uygun karlı ve eğimli alanlara yapılan seyahatler, konaklama ve diğer hizmetlerden oluşan faaliyet ve ilişkilerin bütünü olarak tanımlanabilen kış turizmi ile ilgili olarak ilk akla gelen merkezler Uludağ, Palandöken, Sarıkamış ve son dönemlerde Kartalkaya’dır.

Kış Turizminin Bölge Ekonomisine Etkileri

Turizm sektörünün turist kabul eden bölgede yarattığı istihdam miktarı, turist gönderen bölgede yaratılan istihdam miktarına oranla oldukça yüksektir. Bunun nedeni, hizmetin büyük bir kısmının bu bölgede veriliyor olması, turistin seyahati süresince o bölgede olması ile temel ve diğer gereksinimlerini bu bölgede karşılamak zorunda olmasıdır. Böyle bir özellik, sonuçta mevcut kapasitenin artırılmasını ve yeni iş alanlarının açılmasını gerekli kılmaktadır. Turistik yoğunlaşma nedeniyle, bölgede turizme dolaylı olarak hizmet veren işletmelere olan gereksinimin de artış gösterecektir. Dolayısıyla, bu işletmeler bir yandan bölge halkının talebine, diğer yandan turistlerin talebine karşılık verebilmek için yeni bir organizasyona giderek, yüksek sezonda personel sayısını arttırmak durumunda kalacaktır.

Kayak yapan ve kayağa tutkun kitle sayısı Türkiye’de milyonlara ulaşmış durumda ve bu sayı her geçen gün artmakta, kayak ile uğraşan insanlar, aynı yerlerde kayak yapmaktan sıkıldıkları için artık farklı kayak merkezlerini denemektedir.

Bu anlamda önemli bir boşluğu doldurması beklenen Süleymaniye Kış Sporları ve Turizm Merkezi Projesi’ni cazip kılan faktörlerin başında; bölgenin tarihi dokusunun ve yapısının turizme uygun olması gelmektedir. Bu bölgede bulunan ve restore edilebilecek durumdaki yapıların restore edilmesiyle birlikte tarihi doku ile bütünleşen kayak alanı, kayak tutkunları için bulunmaz bir alan oluşturulacaktır.

Turizm sektöründe artan üç tip istihdam çeşidi vardır diyebiliriz. Bunlardan birincisi; otel, motel, restoran, kafe gibi turizm sektöründe yer alan tesislerdeki turist harcamaları nedeni ile bu tesislerde yaratılan doğrudan istihdam. İkincisi; turizm sektörünün arz bölümünde yer alıp, turistik harcamalar sonucu oluşmayan, fakat turizm ile ilgili, sektöre girdi veren diğer sektörlerde oluşan dolaylı istihdam. Üçüncüsü ise; bölge halkının turizmden kazandığı gelirin yeniden harcanması ve bir bakıma turizm çarpanının etkileri sonucu ortaya çıkan ek istihdamdır.

Turizmin gelişmesi, bazı bölgelerde alt yapının geliştirilmesi açısından uyarıcı etki sağlayabilir. Bu, giderek ekonomik yapının çeşitlenmesine ve bölgede diğer endüstrilerin gelişmesine bir temel oluşturabilir ve uygun bir ortam hazırlanabilir. Turizm işletmeleri, bazı mal ve hizmetlere talep yaratarak bölgesel endüstrilerin doğmasına ve gelişmesine yol açacaklardır. Bunlar, turizm tesislerini yaşatmak, malzemelerini karşılamak ve doğrudan turistin isteklerini yerine getirmek üzere mal ve hizmet üreten sınırlı kapasiteye sahip, genellikle bölgesel hammadde ve malzemelere dayalı endüstrilerdir.

Fakat tüm bunların ötesinde gelişmiş bir altyapı, yeni ve turizme doğrudan bağlılığı bulunmayan endüstriler açısından da bölgenin çekiciliğini daha da arttırır. Avrupa’da özellikle İsviçre ve Avusturya’nın Alp Dağları’nda yoğun bir şekilde kış turizmi olanaklarını değerlendirmeleri sonucu bu ülkeler döviz girdilerini önemli ölçüde arttırmışlardır.

Pratik bir kural olarak, turizm harcamalarının yaklaşık yüzde 50’sinin bölge halkına gelir olarak yansıdığı kabul edilmektedir.

İsviçre’nin iktisaden gelişmiş ve gelişmemiş bölgeleri arasındaki dengesizliği ortadan kaldırmaya yönelik, bölgesel politika hedeflerine ulaşmada oldukça önemli katkılar sağlamaktadır. İsviçre turizm hareketlerinin yüzde 60’dan fazlası, iktisaden daha geri şartları bulunan Voralp’in ve Alpinin bölgesinde yoğunlaşmıştır.

İsviçre dağlık yörelerinin bütününde, istihdamın sektörel dağılımına bakıldığında, çalışan her üç kişiden birinin turizm alanında olduğu tespit edilmiştir. Bütün bunların sonucunda, bölgesel teşviklerden yararlanan yerlerde turizmin gelişmesi sonucu, bu bölgeler göç vermekten kurtulmuş, tersine göç alan, nüfusu artan yöreler konumuna gelmiştir.

Turistik bölge ve mahallerin sahip oldukları özelliklerin tespiti, bilimsel metotlarla değerlendirilmesi ve daha sonra gerektiğinde ülkesel veya bölgesel turizm politikaları içinde dikkate alınması, doğru ve bilimsel yaklaşımın doğal bir gereğidir. Turizm Bakanlığı kış sporları merkezlerinin her yönüyle uluslararası standarda kavuşturulmasını sağlamalı, özellikle dış turizm içerisindeki payının artırılması ve kitle turizmi niteliğine yöneltmesini hedeflenmelidir.

Bütün bu bilgiler ışığında Süleymaniye Kış Sporları ve Turizm Merkezi projesinin Gümüşhane’ye neler kazandırabileceğine bir göz atalım;

Özetle

- Trabzon Havaalanı ve Gümüşhane arasında yolcu taşımacılığı hızlı bir ivme kazanacak.

-Durma noktasına gelen taksicilik yeni düzenlemelerle yoğun ilgi görecektir.

-Pestil ve kömenin üretim kapasiteleri artırılmak durumunda kalacak.

-İşsiz gençlerimiz daha sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşayarak, oluşturulacak kapasite artırım programları ile yeni istihdam olanaklarından faydalanacaklardır.

-İşadamlarımız, esnafımız ve müteşebbislerimiz de yapmakta oldukları işlere göre çok daha nitelikli meslekleri öğrenecek, kendilerine yeni ve kazançlı fırsatlar yaratacaklardır.

-Yenilenen alanın getireceği artı değerden, hem mülk sahipleri kazançlı çıkacak, hem de Gümüşhane olumlu olarak etkilenecektir.

-Gümüşhane’imiz, Türkiye’nin yıllık 25 milyon turist ve 18,5 milyar dolarlık turizm geliri pastasından pay alacak ve Süleymaniye Mahallesi’nin nüfusunun 60 bin olduğu o refah dolu günlerine, “bacasız sanayi” sayesinde geri dönecektir.

-Bölgedeki otel ve kafeler hizmet için iç piyasadan alışveriş yapacak.

-Profesyonel rehberlik hizmetleri ihtiyaç haline gelecek.

-Tur firmalarına ihtiyaç duyulacak ve yeni istihdam alanları oluşacak.

-Otel, kafe, kayak odası, kayak hocaları, mekanik tesis gibi zorunlu personel ihtiyacı doğacak, bu ihtiyaçlarda yaklaşık olarak 250-400 arasında istihdam kapısı açılacak.

-Süleymaniye’nin şehre yakın olması nedeniyle gelen turistler şehir merkezine girecek ve esnaf kazanç sağlayacak.

-Kış aylarında durgun olan Gümüşhane’ye yerli yabancı turist akışı olacak.

-Eski Gümüşhane’den kalıntı olarak tarihi değeri olan koruma ve yenileme bekleyen kiliseler, camiler, hamamlar, okullar, türbeler, minareler, çeşmeler ve konaklar (eski Gümüşhane evleri) ile tarihi değeri olmayan oturulabilir durumda (çoğu tek katlı eski ve yarı harap) 47 ev halen mahallede bulunmaktadır. Bu evlerin yenilenmesiyle Süleymaniye Mahallesi’nde pansiyonculuk gelişecek ve bölge halkı kazanç elde edecek.

-Bölge halkı yöresel ürünlerini bölgede satıp, gelir elde edecek.

-Süleymaniye Mahallesi yenilenerek, mevcut bakımsızlığı ve çöküşü durdurulacaktır.

-Kış aylarında kabuğuna çekilen Gümüşhane’ye zamanla yerli ve yabancı turist akışı ile birlikte kış aylarında durgun olan iç piyasanın canlanması gerçekleşecektir.

Ustalara saygı

Gümüşhaneli fotoğrafçı ve gazetecilerin objektifinden Gümüşhane’nin turizm değerlerini yansıtan 75 fotoğraf, özel bir konseptle tasarlanan çerçeveleriyle Gümüşhane Valiliği protokol girişi ve koridorlarında bulunan duvarları süslüyor.

Gümüşhane’nin tarihi ve doğal güzelliklerinin yanı sıra günlük yaşamından karelerin de yer aldığı çerçevelerde Bünyamin Aygün, Emre Aslan, Engin Doğru, İbrahim Özdemir, İsmail Gürses, Mustafa Zengin, Recep Ergin, Osman Yetim’in fotoğrafları yer alıyor.

Süleymaniye’ye övgü

Geçtiğimiz kasım ayında yayın hayatına başlayan, ve aralık ayında basın tanıtımı gerçekleştirilen Süleymaniye Gazetesi, yerel, bölgesel ve ulusal basında geniş yer buldu.

Süleymaniye Gazetesi’ne yer verilen bazı haber ve köşe yazılarında, gazetemizin Gümüşhane’deki çok kültürlülüğe gerçek bir zenginlik anlayışıyla baktığı, unutulmaya başlanan kültürel değerleri ve meslekleri yeniden gündeme taşıdığı ifade ediliyor.

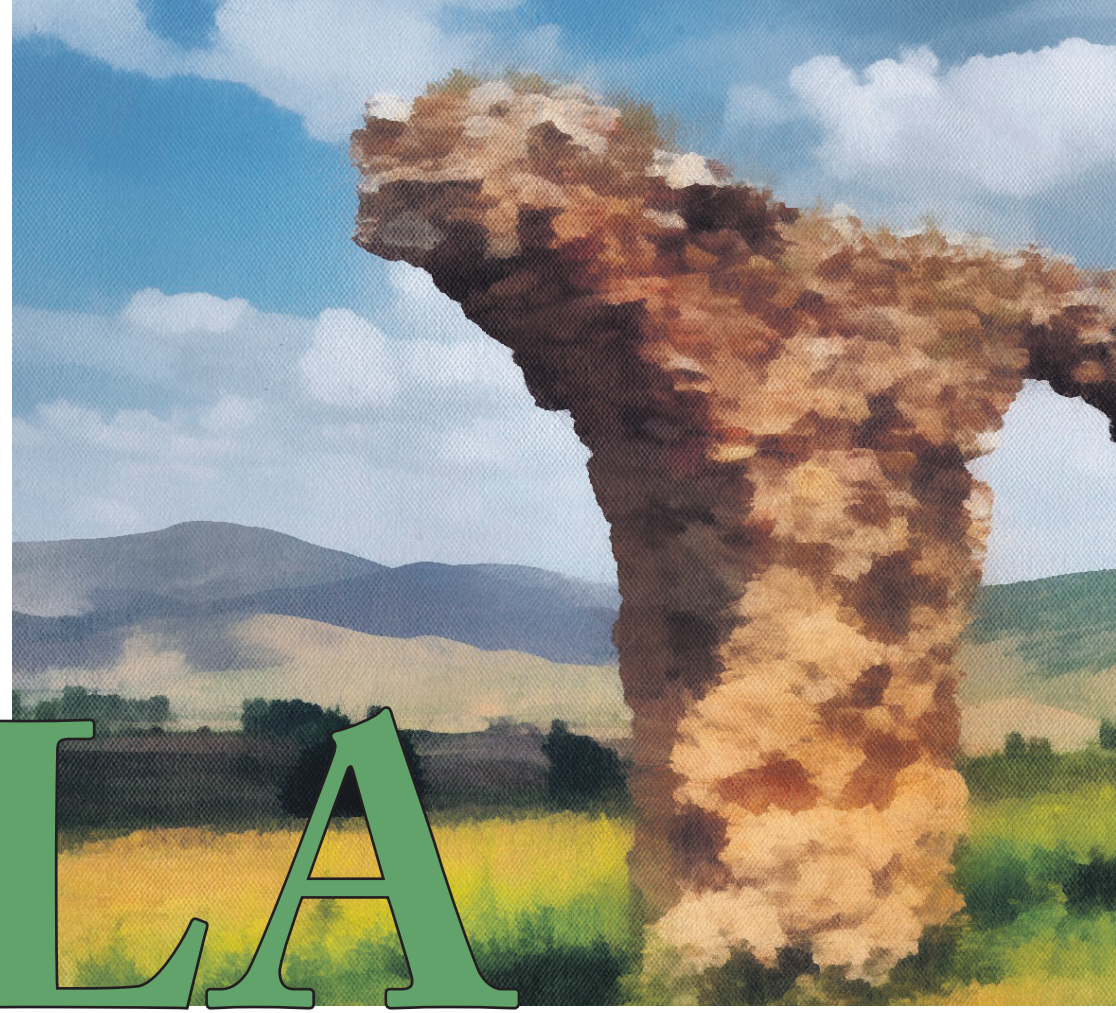
Klimalı duraklar beğeni topluyor

Gümüşhane Belediyesi tarafından, duraklarda toplu ulaşım araçlarını bekleyen vatandaşların olumsuz hava koşullarından etkilenmemesi için şehir çeşitli noktalarında hizmete sunulan klimalı duraklar Gümüşhaneli hemşhrilerimizden yoğun ilgi görüyor.

İlk etapta şehrin dört noktasında hizmet vermeye başlayan klimalı duraklara ilerleyen dönemlerde yenilerinin eklenmesi ve tüm klimalı durakların yaz aylarında da serinletici özellikleriyle hizmet vermeye devam etmesi bekleniyor.

Roma'nın kayıp hazinesi:

SATALA

Bölgenin tarihi son yıllarda Satala Ali Meydanı I ve Han Deresi Mevkii III'de gerçekleştirilen araştırmalarla Eski Tunç Çağı ile Demir Çağı'na kadar uzanmaktadır. Antik yerleşimin bulunduğu bölgenin zengin su kaynakları ve tarıma elverişli bir bölge ile Doğu Anadolu Bölgesi'nden Karadeniz'e ulaşımı sağlayan yol üzerindeki stratejik konumundan dolayı tarih öncesi dönemlerden Antik döneme kadar iskân edildiği düşünülmektedir.

Kent, Roma İmparatorluğu döneminde stratejik konumundan dolayı en önemli yerlerden birisi haline gelmiştir. Pers ordularının Anadolu'ya yaptığı akınlarda kullandığı güzergâh üzerinde bulunması Roma döneminde kentin bir askeri üs haline gelmesine sebep olmuştur. Kentte ilk olarak XVI. Flavia Firma lejyonunun konumlandırıldığı bilinmektedir. Hadrianus döneminde imparatorun doğu sınırlarını yeniden düzenlemesi neticesinde kente XV. Apollinaris lejyonu yerleştirilmiştir.

Bu lejyon ile kent Roma İmparatorluğu'nun doğudaki en önemli askeri üssü olarak Roma'nın savunmasında önemli bir konuma yükselmiş; doğuya yapılan seferler içinde kullanılan ana üs haline gelmiştir.

Lejyon tarihteki ilk yenilgisini M.S. 256 yılında Sasani Kralı I. Shapur komutasındaki

Satala Antik Kenti'nin Tarihi

Sasani ordusu karşısında almıştır.

Bu yenilgi ile birlikte Satala antik kenti 2 yıl kadar Sasanilerin egemenliği altında kalmıştır.

Kent Justinianus döneminde de askeri önemini korumuş ve çeşitli imar faaliyetlerine konu olmuştur.

M.S. 529 yılında Perslerin doğu sınırını geçmeleri üzerine İmparator Satala kentindeki kaleyi yeniden inşa ettirmiştir.

Kentin 7. yüzyıldaki Arap akınlara kadar askeri işlevini sürdürdüğü tahmin edilmektedir. Geç Antik dönemde Hristiyanlık ile tanışan kent bir piskoposluk merkezi olmuş ve bu görevini M.S. 1256 yılına kadar sürdürmüştür.

Satala Antik Kenti, Gümüşhane'nin Kelkit ilçesine bağlı Sadak Köyü'nün sınırları içerisinde yer almaktadır. Meşeiçi Dağları'nın doğu eteklerinde kurulan kentin kesin sınırları bilinmemekle beraber, bir kısmının Sadak Köyü'ndeki modern yerleşimin altında bulunduğu ve Çömlecik Deresi'ne kadar uzandığı düşünülmektedir.

Satala'da Bulunan Mimari Yapılar

Henüz bir kazı çalışması yapılmamış olan Satala Antik Kenti'nde yer alan yapılar hakkındaki bilgiler, yüzey araştırmaları sonucunda elde edilen bulgular ile Antik Roma Dünyası'nda bulunan diğer Lejyon yerleşimlerinden öğrenilen bilgiler ile sağlanmaktadır.

Kesin sınırları tespit edilemeyen kentin sadece bir lejyon kalesinden ibaret olmadığı yerleşimde bulunan aqueduct (Su kemeri) veya kilise olarak tanımlanan yapı kalıntıları ile geniş alana yayılan buluntulardan anlaşılmaktadır. Kentte şimdiye kadar kale, aqueduct veya kilise olabileceği düşünülen bir yapı, sarnıç ve hamam yapısı ile çeşitli mozaikler tespit edilmiştir.

Kale:

Dikdörtgen planlı olan kale 15.7 hektarlık bir alanı kaplamaktadır. Görünen duvarları büyük oranda tahrip olmuş olan kalenin, belirli aralıklarla yerleştirilmiş kare kuleleri olduğu anlaşılmaktadır.

Ana surun önünde bir ön sur duvarının daha bulunduğu düşünülen kalenin doğudan bir kapısının bulunduğu önceki çalışmalarla

tespit edilmiştir.

İç kısımlarında moloz taş malzemenin kullanıldığı kalenin dış duvarlarında düzgün kesme taşların kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kale içinde herhangi bir kazı çalışması yapılmamasına rağmen, gerçekleştirilen jeoradar çalışmaları ile dikdörtgen planlı bazı yapıların kale içinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Aqueduct (Su Kemer) - Kilise:

Satala Antik Kenti'ne su sağlayan kalıntılar Sadak Köyü'nün kuzeydoğusundaki alanda yer almaktadır.

Yakın zamana kadar daha iyi bir durumda olduğu anlaşılan kalıntılardan günümüze sadece beş ayağı ile bir yarım daire kemeri ulaşabilmiştir.

İç kısımlarında moloz taş; dış kısımlarında ise düzgün kesme taş malzeme ile inşa edilen yapının kesin olarak ne olduğu konusunda farklı görüşler bulunmaktadır.

Araştırmacıların bir kısmı kalıntılardan kente su getiren aqueduct olduğunu söylerken; Biliotti ile C. Lightfoot ise kalıntılardan bazilikal planlı bir kilise olduğunu iddia etmektedir.

Kesin işlevi kapsamlı bir yüzey araştırması ve kazı çalışmaları ile tanımlanabilecek olan bu kalıntı, yerleşimin büyüklüğüyle öneminin açık göstergesidir.

Satala'ya ait ilk buluntular 1874 yılında Biliotti'nin kentte gerçekleştirdiği kazılar ile bulunmuştur. Günümüzde Londra'daki British Museum'da bulunduğu düşünülen bu buluntulardan en bilineni bronzdan yapılmış anıtsal bir heykele ait parçalardır.

“
Satala Antik Kenti, 19. yüzyıldan itibaren özellikle yabancı araştırmacılar tarafından incelenen ve 1874 tarihinde gerçekleştirilen kazı çalışmalarında değerli buluntuların elde edildiği Anadolu'daki en önemli kentlerden birisidir.
”

İlker Mete MİMİROĞLU

Satala Antik Kenti'nin Buluntuları

Satala'ya ait ilk buluntular 1874 yılında Biliotti'nin kentte gerçekleştirdiği kazılar ile bulunmuştur. Günümüzde Londra'daki British Museum'da bulunduğu düşünülen bu buluntulardan en bilineni bronzdan yapılmış anıtsal bir heykele ait parçalardır.

Tarıca Afrodit'in tasvir edildiği düşünülen bu heykelin sadece baş kısmı ile bir eli bulunmuştur. Bir tapınağa ait kült heykeli olabileceği düşünülen bu çok önemli eser, kentin zengin buluntularına sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Satala'ya ait diğer bir grup eser ise Roma ve Bizans dönemlerine ait mezar taşlarıdır. Trabzon ve Erzurum Müzeleri ile Sadak Köyü'nde örnekleri görülebilen

bu mezar taşları arasında XV. Apollinaris lejyonuna bağlı Romalı askerlere ait olanlar oldukça önemlidir. Çeşitli yayınlarda tanıtılan bu eserler Satala'daki lejyonun Geç Antik Dönem'deki etkinliğini göstermekle beraber kentin tarihine ışık tutmaktadır.

Kentte gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında bulunup Erzurum Müzesi'ne getirilen diğer bir grup eser ise XV. Apollinaris Lejyonu'nun mühürlerini içeren tuğlalardır.

Avrupa ve Orta Doğu'daki diğer lejyon kalelerinde de benzerlerinin tespit edildiği bu tuğlaların yüzeyde birden fazla bulunması, Satala'nın da bulunduğu açıdan oldukça zengin olan lejyon kalelerinden birisi olduğunu göstermektedir.

Satala'da Yapılan Bilimsel Araştırmalar

Satala Antik Kenti'nde gerçekleştirilen araştırmaların ilki 1874 yılında Trabzon'un İngiliz Konsolosu olan Alfred Biliotti tarafından gerçekleştirilmiştir. Kentte 9 gün kalan Biliotti, yerleşimi ayrıntılı bir şekilde inceleyerek, belirli yerlerde kazılar gerçekleştirmiştir. Kazı raporları ile buluntuları günümüzde Londra'daki British Museum'da bulunmaktadır. Bölgede araştırma yapan diğer bir araştırmacı ise 20. yüzyılın başlarında kente gelen F. Cumont'tur. Araştırmacı, özellikle bölgede bulunan yazıtlar ile ilgilidir. 1970'li yıllardan itibaren kent ile ilgili kapsamlı çalışmalar yapan diğer bir araştırmacı ise Tim Mitford'dur. Kentte bulunan tüm yazıtları çeşitli yayınlarda ele alan araştırmacı, aynı zamanda 1874 yılında Biliotti'nin yaptığı kazı raporlarını da yayınlamıştır.

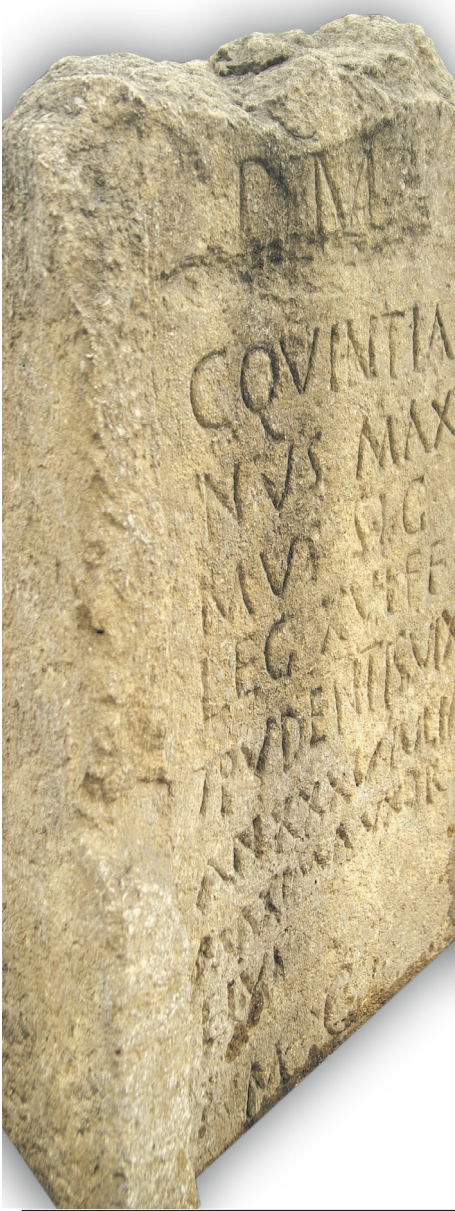
Kent ile ilgili arazi çalışmalarına dayalı en kapsamlı araştırma, Ch.S. Lightfoot tarafından 1989-1990 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Kentteki kalıntıları ayrıntılı bir şekilde inceleyen araştırmacı aynı zamanda yerleşimin çevresinde

de tarih öncesi döneme ait kalıntılar ile bir manastır tespit etmiştir.

Kentin topografik planını çıkaran Lightfoot, yerleşimde XV Apollinaris lejyonu mühürlü çeşitli buluntular bulmuştur. Araştırmacı ilerleyen yıllarda Afyon ili sınırları içerisinde bulunan Amorium antik kentine yönelmiş ve uzun yıllar burada kazılar yapmıştır.

2002 yılından itibaren Gümüşhane ve Bayburt illerinde yüzey araştırması gerçekleştiren Prof. Dr. Süleyman Çiğdem, Satala Antik Kenti'nde de incelemeler gerçekleştirmiştir. Bu çalışmalar kapsamında 2004 yılında ekibe dâhil olan Dr. M. Hartmann ile İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi, Jeoloji Bölümü'nden Prof. Dr. M. Drahor, Satala Antik Kenti'ndeki kale içerisindeki ufak bir bölgede jeoradar (GPR) çalışmaları gerçekleştirmişlerdir.

Kentte yapılması planlanan bir kazı çalışması için ön çalışma niteliğinde bu araştırmaların ne yazık ki devamı getirilememiştir.

Satala Antik Kenti Yüzey Araştırması

Satala Antik Kenti, 19. yüzyıldan itibaren özellikle yabancı araştırmacılar tarafından incelenen ve 1874 tarihinde gerçekleştirilen kazı çalışmalarında değerli buluntuların elde edildiği Anadolu'daki en önemli kentlerden birisidir.

Roma İmparatorluğu'nun doğudaki savunmasının ama karargâhı olan kent, Roma'nın Perslere ve Sasanilere karşı yapılan seferlerde kullanıldığı bir üstür. Bu sebepten dolayı Roma dönemine ait birçok tarihi kaynağa adı geçen kent, Roma İmparatorluğu'nun hüküm sürmüştüğü Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarında yer alan sadece 30 lejyon üssünden birisidir. Anadolu'da bulunan Zeugma, Samsat ve Malatya ile birlikte dördüncü lejyon kenti olan Satala'nın, bu üç önemli kentle aynı düzeyde veya belki de daha zengin olduğu düşünülmektedir.

Günümüzde özellikle birçok kıyı kentinde gerçekleştirilen kazı çalışmaları, buldukları bölgelerdeki turizmin canlandırılması veya geliştirilmesi için gerekli birer altyapı çalışması olarak kabul görmekte ve desteklenmektedir. Bu bağlamda özellikle turizmin geliştirilmesi için farklı projeler üretilmeye çalışılan Karadeniz Bölgesi'ndeki merkezlerde kapsamlı kazı çalışmalarının yapılmaması, bölgenin tüm zenginliğine karşın diğer bölgelerdeki illerin gerisinde kalmasına sebep olmaktadır. Son yıllarda Doğu Karadeniz Bölgesi'nde sayısı giderek artan turist sayısına rağmen Gümüşhane bu turist potansiyelinden de yeteri kadar faydalanamamaktadır. Gümüşhane il merkezinin güneyinde bulunan Satala Antik Kenti'nde gerçekleştirilecek çalışmalar; özellikle Trabzon ve Maçka'ya gelen turistlerin bir kısmının bu bölgeye de uğramasına neden olabilecek ve böylece farklı turizm rotalarının üretilebilmesine katkı sağlayacaktır.

III. derece sit alanı olarak tescil edilen kentteki mevcut kalıntılar her geçen gün tahrip olmakta, toprak altında kalan değerli kültür varlıkları ise modern yerleşim ile kaçak kazıların etkilerine açık bir durumda bulunmaktadır. Burada gerçekleştirilecek çalışmalar ile bu değerli kültür varlıkları koruma altına alınarak; kentte olması muhtemel tahribatın önlenmesi sağlanacaktır.

Önemi ve tanınırlığı tüm dünyaca bilinen Satala'da yapılması planlanan çalışmalar ile bölge ekonomisine ve turizmine katkı sağlanabilmesinin yanında ortaya çıkarılacak yapılar ve eserler ile başta Gümüşhane olmak üzere bölgenin tanıtımı yapılarak; yeni bilimsel yayınların hazırlanmasına olanak sağlanacaktır.

Planlanan Çalışmalar

• 2015 yılı sonunda 2016 yılı için Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Satala Antik Kenti yüzey araştırması için başvurunun yapılması.

• Yüzey araştırması başvurusu sürecinde başta kamu kurumları ve belediye olmak üzere çeşitli kuruluşlardan mali destek veya sponsor arayışının yapılması ve bakanlığa sunulması.

• Kültür ve Turizm Bakanlığı'na çalışma planının önceden sunularak gerekli bilgilendirmenin sağlanması.

• Sazak Köyü'ndeki yüzey araştırmasında ele alınacak bölgelerin statü durumlarının tespiti açısından tapu kadastro kayıtlarında incelemelerin yapılması.

• Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan gerekli izinlerin alınması sonrasında kazı çalışması yapılacak alanların belirlenmesi amacıyla yüzey araştırmasının gerçekleştirilmesi ve bölgedeki kalıntıların son durumlarının tespit edilmesi.

• Yüzey araştırmasında bölgenin detaylı hava fotoğraflarının çekilmesi.

• Yüzey araştırmasında bölgenin ve mevcut kalıntıların gösterildiği topografik harita için 3 boyutlu taramanın gerçekleştirilmesi.

• Yüzey araştırmasında belirlenen bazı bölgelerde jeoradar çalışmasının yapılması.

• Satala ile ilgili ulusal ve uluslararası basında ve bilimsel platformlarda tanıtıcı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.

• Londra'daki British Museum'da bulunan Satala Kenti buluntularının kapsamlı bir şekilde ele alınması ve eserlerin bilgi ve fotoğraflarının elde edilmesi.

• Yüzey araştırması sonrasında ilk bilimsel yayınların hazırlanması.

• Yüzey araştırması sonrasında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda ve Erzurum Müzesi'nde Satala'da bir kazı yapılması için gerekli görüşmelerin gerçekleştirilmesi.

• Satala'da ilk yıllarda müze ile birlikte kazı çalışmalarına başlanması ve sonraki dönemde Bakanlar Kurulu kararı ile kazının resmi bir şekilde devralınarak kazıların devam ettirilmesi.

Hiçbir aşk sen değilsin

Mustafa ORHUN

“İnsan hünerli ise hüner kendi kendini bildirir; hüner sahibinin söylemesine hacet yoktur.

Halis misk’in varsa söyleme. O misk, kokusuyla kendi kendini ilan eder.

Bu mağrip altını diye yemin etmek boşunadır. Mihenk, onun değerini meydana çıkarır.”

Şeyh Sadi-i Şiraz

Seyhülislam Hazretlerinin, ‘Merhumu nasıl bilirdiniz?’ sorusuna vereceği kadar çok cevap vardı ki... Muadilleriyle kıyas edildiğinde, kelebek kabilinden kısacık ömrü hayatında döşek yüzü görmemişti adeta. Uyku nedir bilmezdi. Sekiz senelik iktidarında memleket hudutlarını matematik ilmi tabiriyle üç katına çıkarmıştı. ‘Fatih bilürdük!..’ Savaş meydanlarında askerini en önünde yürür, müessir mevkide olmanın imtiyazına itibar etmezdi. ‘Yiğit bilürdük!..’ Sadece kınında değil, her daim aklında olan adaletin kılıcını bir lahza olsun yere düşürmezdi. ‘Adil bilürdük!..’ Ah keşke orada olaydım! Ah keşke orada olaydım! Cemaatin en arkasından gırtlığım yırtılıncaya, ciğerlerim patlayıncaya kadar haykırmak boynumun borcuymdu: ‘Şair bilürdük!..’

Osmanlı hanedanında tevarüs eden hususiyetlerden birisi de padişahların edebî kişiliğiydi. Savaş meydanlarında dahi padişah otağında mahfuz edebî ajandaları olurdu. Hemen hepsinin arkasına saklandığı bir mahlası vardı. Saltanatlarını, sanatlarıyla taçlandırmışlardı. Sadece şiir değildi meşgul oldukları. İçlerinde üstad derecesinde hat sanatıyla iştiğal eden, resim ve beste yapan musikişinas hükümdarlar vardı. Sanatın herhangi bir dalıyla ilgili istidadı olan, küçük yaştan itibaren kabiliyeti ölçüsünde kendisini yetiştirir, sınırlarını zorlardı. Devlet işlerini bahane ederek entelektüel kapasitesini köreltme yoluna gitmezdi. O yüzden Osmanlı’nın sadece padişahları yoktu; aynı zamanda şair, bestekâr ve ressam olan padişahları vardı.

Altı asırlık saltanat, Sultanların ve Şehzadelerin sanatkar mizacına sahne olmuştur. Hemen hepsi daha çok küçük yaşlarda ciddi bir dil ve edebiyat eğitimi almıştır. Söz konusu eğitimin yanı sıra mevcut kabiliyetleri çerçevesinde imparatorluğun kültür ve sanat hayatına katkı sağlamışlardır. III. Selim (İlhamî), III. Mustafa (Cihangir), II. Mustafa (İkbalî), II. Bayezid (Adlî), III. Ahmet (Necib) gibi pek çok Padişahın bu alanda değerli eserleri mevcuttur.

Batı’nın en önemli kalelerinden birini düşüren Sultan II. Mehmet, Bizans entrikaları arasında şiir yazıyordu. ‘Avni’ mahlasıyla kaleme aldığı şiirler bir divan oluşturacak zenginlikteydi. Batı’yı fethetmiş, lakin Batı’nın yükselen değerlerine sırt çevirmemişti. İtalya dan davetine icabet eden ve akın akın İstanbul’a gelen sanatçılarla gerçek bir fetih peşindeydi. Frenk ulemalarının önünde saygı ile eğilmesi beyhude değildi.

*“Ağlasa derd-i derûnum çeşm-i
giryânım sana,
Âşikâr olurdu gâlib râz-ı
pinhânım sana.
Mesned-i hüsn üzre sen
ben hâk-i rehde pâymâl,
Mür bâlin nice arz ede
Süleyman’ım sana.”*

İstanbul surlarını dışarıdan fetheden Fatih Sultan Mehmet, içerden fetheden ise Şair Sultan Mehmet idi.

Shakespeare’in, kendisine okuması ve değerlendirmesi için senaryo getiren bir İngiliz’e, yeteneklerinin sınırlı olmasından ötürü bu sevdadan vazgeçmesi ve asıl mesleğiyle meşgul olması yönünde tavsiyede bulunduğu rivayet edilir. Cihan Padişahı Kanuni’ye, imza attığı hangi işle ilgili böyle bir telkinde bulunmak lazım gelir? Batılıların deyişle hakikaten ‘Soliman Le Magnifique’, yani ‘Muhteşem’ Süleyman... Sadece bizim değil, dünya tarihinin kabul ettiği büyük bir siyaset ve devlet adamı. ‘Kanuni’ lakabıyla anılmaya müstahak derecede keyfiyetten uzak bir kanun adamı. İşlediği mücevherler gösteriyor ki, cevahirin kadrini bilen gerçek bir cevher fûrûşan. Bütün bunların ötesinde, Baki gibi devrinin büyük edebiyatçılarından iltifatlarına mazhar olmuş büyük bir şair. Yazdığı şiirlerle oluşturduğu divan, hem nicelik hem de nitelik itibarıyla halef ve seleflerinin birkaç adım ötesinde. O kadar ki, ‘Muhibbî’ mahlasının çok özel bir yeri vardır Divan Edebiyatında. Derler ki, Farsça divan oluşturacak kadar İran edebiyatına hâkim olan Türk, ‘Selimî’ mahlasıyla maruf Yavuz Sultan Selim Han’dır. İdarî ve askerî sahadaki hoyrat üslubu, ‘Yavuz’a vezir olası’ bedduasına konu olmuş Sultan, kalemini de kılıcı kadar ustalıkla kullanmaktaydı. Kısacık ömründe nice sorumluluğu sırtına yük etmişti. Nice ömürler vardır ki zamanı uzun değeri kısa/Nice ömürler vardır ki zamanı kısa değeri uzun.

İstanbul surlarını dışarıdan fetheden Fatih Sultan Mehmet, içerden fetheden ise Şair Sultan Mehmet idi.

Derler ki, Farsça divan oluşturacak kadar İran edebiyatına hâkim olan Türk, ‘Selimî’ mahlasıyla maruf Yavuz Sultan Selim Han’dır. İdarî ve askerî sahadaki hoyrat üslubu, ‘Yavuz’a vezir olası’ bedduasına konu olmuş Sultan, kalemini de kılıcı kadar ustalıkla kullanmaktaydı. Kısacık ömründe nice sorumluluğu sırtına yük etmişti. Nice ömürler vardır ki zamanı uzun değeri kısa/Nice ömürler vardır ki zamanı kısa değeri uzun.

Farsça şiir yazmakla kalmaz Sultan Selim. Kelimelerle, savaş meydanlarında hasımlarıyla oynadığı gibi oynar. Satrançtaki kabiliyetini dizelere taşır. Şah İsmail’e uyarı mahiyetinde yazmış olduğu şiir, kıymeti kendinden menkul haklı bir şöhrate sahiptir: Rivayet odur ki, Yavuz Sultan Selim

*Sanma şâhım/ herkesi sen/
sâdkâne/ yâr olur
Herkesi sen/ dost mu
sandın/ belki ol/ ağyâr olur
Sâdkâne/ belki ol/ âlemde/
dildâr olur
Yâr olur/ ağyâr olur/ dildâr
olur/ serdâr olur*

Han, bir gün karşı karşıya geleceklerini düşünerek Şah İsmail’i yakın markaja alır. İstihbarat toplaması için has adamlarından birini Acem Şahının sarayına gönderir. Kısa sürede Şah’in güvenini kazanan muhbir, Tebriz’den İstanbul’a bilgi akışı sağlar. Yavuz, Şah İsmail’i içerden fethettiğini ifade etmek üzere edebî kıymetinin yanı sıra teknik olarak da (şiir, yukarıdan aşağıya okunduğunda tıpkı soldan sağa olduğu gibi bir anlam verir) dâhiyane bir zihnin ürünü olan bu şiiri yazmıştır.

Sultan Selim’in Doğu seferinde başına gelen başka bir hadiseyi daha yeniden gündeme taşımak gerekir. Biz anlatılanları nakletmekle mükellefiz. Bu hikâyede yaşananların gerçekle yakından uzaktan ilişkisi olup olmadığı tarihçilerin işi. Efendim, Padişahın otağını temizleyen ahu gözlü bir Türkmen güzeli gide gele gönlünü kapırmış Yavuz’a. Ne kadar söyledi bilmiyoruz ama söz geçirememiş besbelli, gönlü istemiş illa. Gönlü olsun demiş, küçük bir kâğıda meramını yazıp Sultan’ın görebileceği bir yere ilişti. Karşısına çıkmak ne mümkün Yavuz’un! Vaziyetin vahameti ortada. Mecburen böyle bir yol benimsemiş. Yazarken dahi cesaretini toplayamamış olsa gerek, ‘Derdi olan neylesin?’ demiş. Arzuhalini fark eden Yavuz, aynı yöntemi kullanarak mukabele etmiş: ‘Derdi neyse söylesin!’ Ahu gözlü dilberin çekinçleri devam ediyormuş: ‘Ya korkarsa neylesin?’ Son noktayı koymuş Sultan: ‘Hiç korkmasın söylesin!’ Koca Sultan, Türkmen güzeline cesaretini toplaması konusunda yardımcı olmuş lakin gönlünde büyük bir sevdâyı sakladığını hesap edememiş. O küçücük kalbinde koca Sultan Selim’i daha fazla taşıyamamış Türkmen güzeli. Yükünden kurtulmuş. Lakin sebep olduğu aşkın ateşle bu defa Yavuz’un kalbini tutuşturmuş:

*“Merdüm-i dideme bilmem
ne fisûn etti felek
Giryemi kildi hûn eksimi
füzûn etti felek
Sirler pençe- ikabrımdan
olurken lerzan
Beni bir gözleri ahûya
zebûn etti felek”*

Osmanlı hükümdarlarının tarih kitaplarındaki azametli hikâyeleri bitmeyeceği gibi edebiyat âlemindeki serencamı da bitmez. ‘Şerefü’l-mekan bi’l-mekin’ düsturunun sadık hizmetkârlarıdır onlar. İşgal ettikleri dünyevi makamlara her yönüyle şeref verme adına eşi menendi olmayan samimi bir gayretin mimarıdır onlar.

Acziyet içinde oldukları anda dahi, atalarının emanetine sahip çıkma adına büyük bir hassasiyetin sahibidir onlar. Ah keşke o cenazede ben de olaydım. Cemaatin en gerisinde gırtlığım yırtılıncaya, ciğerlerim patlayıncaya kadar haykırmak boynumun borcuymdu:

‘Er kişi niyetine değil Seyhülislam Efendi, “HER” kişi niyetine... Sadece bir Padişahı değil; adil bir hükümdarı, bir yiğit serdarı, bir büyük sanatkarı uğurluyoruz...’

Her dem yeniden doğarız, bizden kim usanası?

Turan TUĞLU

Bir ulusu, bir kenti ve bir bilim dalını anlatırken, "Tarihi çok eskiye dayanır" ifadesi kullanılır. Biz, Türkiye'de, gazetecilik için, "Eskiye dayanır" ifadesini kullanmıyoruz. Çünkü, gazeteciliğin gelişmesi ve yaygınlaşması matbaanın icadından sonradır. Üzülerek belirtelim ki; matbaa Gutenberg tarafından icadından 300 sene sonra ülkemize gelmiştir (1929). Gerçi, kitle iletişim araçları yalnız gazetelerden ibaret değildir. Kitaplar, dergiler ve diğer araçlar da birer iletişim aracıdır. Matbaanın icadından önce kitaplar elle yazılıyordu. Sayıları çok azdı ve çok az insan okuyabiliyordu. Elle yazılan Kur'an-ı Kerim'ler günümüzde çok değer taşıyor.

Ülkemizin ilk resmi gazetesi (Osmanlı İmparatorluğu döneminde) 1831 yılında Takvim-i Vekayi'dir. Bu tarihten önce de 1828 yılında, Mısır'da, hem Arapça, hem de Türkçe Vaka-i Mısıriye adıyla gazete yayınlanmıştır. 1860 yılına gelindiğinde, Şinasi ve Ağah Efendi'nin birlikte çıkardıkları Tercüman-ı Ahval Gazetesini görüyoruz. İki yıl sonra, Şinasi Bey, Ağah Efendi'den ayrılıyor ve Tasvir-i Efkâr adıyla yeni bir gazete çıkarıyor.

1876-1908 dönemi, gazeteler için, oldukça sıkıntılı bir dönem olarak anımsanıyor. Çünkü, bu dönemde gazetelere sansür uygulanıyor. Bu dönemde zaman zaman gazetelerin kapatıldığını ve gazetecilerin mahkemelere verildiğini biliyoruz.

Ancak, 1908 yılında 2. Meşrutiyetin ilanından sonra gazeteler rahat bir nefes alıyor 1908'e kadar, belli aralıklarla da olsa yayınlanan gazete sayısı 100 iken, sansürün kalkmasıyla bu sayı 200'lere uzanıyor.

Birinci Dünya Savaşı'nın ardından başlatılan Türk Kurtuluş Savaşı ile birlikte, Anadolu Hareketine katkıda bulunan Sivas'ta İrade-i Milliye, bir yıl sonra da Ankara'da Hakimiyet-i Milliye adlı gazeteler yayınlanıyor. Hakimiyet-i Milliye, daha sonraları Ulus adıyla yayını sürdürüyor. Bu tarihlerde, İstanbul'da; Akşam, Tevhid-i Efkâr, İleri ve Vakit gazeteleri yayına giriyor. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, Atatürk'ün yakın arkadaşlarından Yunus Nadi Bey Cumhuriyet Gazetesini yayına sokarken, Ahmet Emin (Yalman) Bey de Vatan Gazetesini yayınlıyor. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, 1948 yılında Sedat Simavi tarafından Hürriyet, daha sonra çeşitli kişilerce, Zafer, Tercüman, Son Havadis gibi gazetelerin yayına sokulduğunu görüyoruz. 1950 ve 1960'lı yıllarda başka gazeteler de yayınlanıyor. Bugün üç büyük kentimizin dışındaki (İstanbul-Ankara-İzmir) 78 il ve bu illere bağlı ilçelerde yaklaşık 2000 gazete çıkarıyor.

Türkiye'de, gazetecilik konusuna genel hatlarıyla kısa da olsa değindikten sonra, sözü Gümüşhane'de basına getirmek istiyorum. Gazete sözcüğü Latince'den Fransa yoluyla geçmiştir. Gazete; Fransızca'da Joournal sözcüğü ile ifade edilmektedir. Gazeteci ise; toplumlara ve toplumları oluşturan bireyleri yakından ilgilendiren olayları, belirli bir zaman dilimi içinde görebilen, sezibilen ve gördüklerini, sezdiklerini değerlendirdikten sonra kamuoyuna aktaran kişidir.

Gazeteci, bir haberi değerlendirerek topluma sunarken nelere dikkat etmelidir? Habere konu olan olayın meydana geldiği tarihe, saate, nerede ve nasıl meydana geldiğine ve sonuçlarına bakacaktır.

Gazeteci, haberi, habere konu olan olayı, kendi gözlemine dayanarak sunacak ya da güvendiği haber kaynağını belirterek verecektir.

Haber kaynakları; illerde Valiler, ilçelerde kaymakamlar, belediye başkanları, cumhuriyet savcıları, Valilerin ve kaymakamların yetkili kıldıkları kamu kurumlarının müdürleridir. Kişilerin ve kurumların itibarlarıyla ilgili haberlere çok dikkat edilmeli, yararı ve zararı birlikte düşünülerek değerlendirilmelidir. Çünkü, basın araçlarından çıkan yazı ve haberler, yayından fırlayan ok gibidir, geri dönüşü mümkün değildir.

Bu girişten sonra sözü ilimize getirebiliriz.

Gümüşhane'de Basın

Gümüşhane'de ilk kez süreli olarak yayınlanan Gümüşeli Gazetesini görüyoruz. Gümüşeli Gazetesini; 25 Şubat 1929 yılında yayım yaşamına giriyor. İl Özel İdaresi tarafından finanse edilen gazete, 0.45 ebadında 4

sayfa olarak haftalık olarak yayınlanıyor. Yarı resmi bir yayın organı olan Gümüşeli zaman zaman yayına ara vererek yayını sürdürüyor. Rahmetli Sabri Özcan San, Gümüşeli Gazetesinin tüm sayılarını ciltlenmiş olarak koruyordu. Sanırım, birer nüshasını Milli Kütüphane'de bulmak da mümkündür. Özel İdareye ait baskı tesislerinde basılan Gümüşeli Gazetesini, basıldığı tesislerin 1952 yılında satılmasıyla yayınına son vermiş oluyor.

Demokrat Gümüşhane Gazetesi

Gümüşeli Gazetesinin baskı tesisleri rahmetli Lütfullah Kantek tarafından satın alındıktan sonra, Demokrat Gümüşhane Gazetesini 8 Aralık 1952 tarihinde yayına sokuluyor. Bu tarihten bir yıl sonra da (O tarihlerde Gümüşhane'nin bir ilçesi olan Bayburt'ta) Osman Okutmuş tarafından Bayburt Postası Gazetesini yayına giriyor. Yıl 1953.

Demokrat Gümüşhane Gazetesinin sahibi ve sorumlu müdürü Av. Halit Zarbun görüldü. 0.45 ebadında 4 sayfa olarak pazartesi ve perşembe günleri yayınlanan, sahipliğini Lütfullah Kantek'in üslendiği Demokrat Gümüşhane Gazetesini, ölümünden sonra, önce Metin Kantek, daha sonra ağabeyi Ahmet Kantek tarafından 1981 yılına kadar yayını sürdürülüyor, 1981 yılında gazete, emekli öğretmenler Hüseyin ve Alişan Ergin'e satılıyor. Bu iki

bayilerine Yay-Sat aracılığıyla, Gümüşhane merkez ilçedekilere de gazetenin bir çalışanı tarafından ulaştırılıyor. Gazetenin şu andaki imtiyaz sahipliğini Sezai Köprülü, Sorumlu Müdürlüğünü Abuzer Yapar, Genel Yayın Yönetmenliğini Turan Tuğlu, baskısını Kamil Aktürk, Spor ve Reklam Koordinatörlüğünü Sezgin Köprülü yürütüyor.

Kelkit Çayı

Kelkit Çayı Gazetesini, 1979 yılında ayda bir yayınlanmak üzere, 0.68 ebadında, 4 sayfa olarak yayına başladı. Sahipliğini Zeki Sözer'in, genel yayın yönetmenliğini İsmail Topuz'un üstlendiği Kelkit Çayı Gazetesini, Erzincan Emet Matbaasında salıyor, Kelkit'te dağıtılıyordu.

Yayına başladığı tarihten itibaren, öğretmen kökenli İsmail Topuz'un kişisel gayretleriyle yayını sürdürerek okuyucularına ulaştırıldı. Kelkit Çayı Gazetesini 8 yıl sonra 1986'da yayını sonlandırdı.

Gümüşhane'nin Sesi

Gümüşhane'nin Sesi Gazetesini 1992 yılında, Gümüşhane merkez ilçede, Çavga Matbaası sahibi Mehmail Çavga tarafından yayına sokuldu. Ebadı sürekli değişen (Büyüyen-küçülen), süreli olmayan, (Kimi kez on beş günde, kimi kez daha kısa ve daha uzun sürelerde)

irfan yolunda ilk adım
gümüşhane'nin sesi
şiran gündem
harşit
vilayet
kelkit çayı
gümüşeli
gümüşvadi
gümüşkoza
gümüşhane ekspres
kültür vadisi gümüşhane
demokrat gümüşhane
kuşakkaya
köse'nin sesi
kelkit çayı
herfene
süleymaniye
beşinci mevsim
harşit'in sesi
gümüşkent
gümüşhane olay

kardeş, gazeteyi aynı isimle ve haftalık olarak günümüzde de devam ettiriyor.

Kelkit Gazetesini

Sahipliğini İrfan Doğan'ın üstlendiği Kelkit Gazetesini 1953 yılında Nurettin Özdemir tarafından çıkarılıyor. Kelkit Gazetesini 0.68 ebadında 4 sayfa olarak Erzincan'da basılıyor, Kelkit'te dağıtılıyor. Yerel haberlerin dışında, kültür ve edebiyat ağırlıklı olarak yayınlanan gazete, içerik olarak büyük ağırlık taşıyor. Ayda bir yayınlanan gazete, aynı yıl içinde yayınına 7 ay sürdürdüktan sonra kapanıyor.

İnkılabın Sesi

1960 yılında, 27 Mayıs ihtilalinden sonra yayına giren İnkılabın Sesi 0.45 ebadında 4 sayfa olarak yayınlanıyor. Sahipliğini ve sorumlu müdürlüğünü eski Milli Eğitim Müdürlerinden İhsan Karakelle'nin yaptığı İnkılabın Sesi Gazetesini, Bayburt'ta Hoca Ali Matbaasında basılıyor, Gümüşhane'de dağıtılıyor. Yönetim yeri olarak Belediye Caddesi 48 numara görüldü. İnkılabın Sesi Gazetesini yaklaşık bir buçuk yıl yayınlandıktan sonra, 1961 yılı sonlarında yayınına son veriyor.

Kuşakkaya Gazetesini

Adını, Gümüşhane'ye hakim bir tepeden alan Kuşakkaya Gazetesini, Turan Tuğlu ve Zühtü Çetinkaya tarafından 20 Haziran 1967 tarihinde; "Ülkümüüz, kıvançta ve tasada, el ele, gönül gönüle mutlu bir Gümüşhane, mutlu bir Türkiye" sloganıyla yayına başlıyor. 0.68 ebadında kimi kez 4, kimi kez 6 sayfa olarak salı ve cuma günleri yayınlanan Kuşakkaya 6 Ocak 1906 tarihinde yayını günlük ve 10 sayfa olarak sürdürüyor. Kuşakkaya Gazetesini, ülkemizin pek çok ilinde bulunan Gümüşhanelilere postayla, ilçelerimizdeki gazete

yayınlanan Gümüşhane'nin Sesi Gazetesinin Sorumlu Müdürlüğünü Av. İbrahim Taşdemir yürütüyordu. Zaman zaman yayınına ara veren Gümüşhane'nin Sesi Gazetesini 1994 yılında kapandı.

Gümüş Vadi

Gümüş Vadi Gazetesini, Şubat 1993 tarihinde 0.90 ebadında, 6 sayfa olarak yayına başladı. Gazetenin sahipliğini Ayten Şanlıtürk, Genel Yayın Yönetmenliğini ve Sorumlu Müdürlüğünü Hakan Şanlıtürk yaptı. Gazete, Trabzon'da basılıyor, Gümüşhane'de dağıtılıyordu. Ayda bir yayınlanan gazetenin adresi, Atatürk Caddesi, Halkbank'ın üst katıydı. Yayın hayatı çok uzun sürmeyen gazete, basın hayatını aynı adı taşıyan radyo ile bir süre daha sürdürdü.

Gümüş Belde

Gümüşhane Belediyesi'nin yayın organı olan Gümüş Belde Gazetesini'nin ilk sayısı 1992 tarihinde yayınlandı. Trabzon Karedeniz Matbaasında basılıyor, Gümüşhane'de dağıtılıyordu. Sahipliğini Belediye Başkanı Naim Ağaç'ın, Sorumlu Müdürlüğünü Hakan Şanlıtürk'ün üstlendiği gazetenin periyodu belli değildi. Belli zamanlarda çıkıyordu. 1999 da yayınına son verdi.

Vilayet

İlk yayını Gümüşhane Valiliği tarafından 1 Nisan 1992 gerçekleştirilen Vilayet Gazetesinin sahipliğini Gümüşhane Valiliği adına Özel İdare Müdürü Kazım Aydın, Sorumlu Müdürlüğünü de Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü Engin Doğru yürütmüştü. Gazete, Trabzon Renk Ofset tesislerinde basılıyor, Gümüşhane'de dağıtılıyordu. Vilayet Gazetesini 3 sayı çıktıktan sonra yayınına durdurdu.

Gümüşkoza

Ocak 2006 yılında, kendi adını taşıyan Gümüşkoza tesislerinde, 0.45 ebadında yayına başladı. İmtiyaz Sahipliğini Hüseyin Çelik'in, Sorumlu Müdürlüğünü önce Osman Yetim'in, şu anda da Muhammet Çelik'in, sayfa editörlüğünü Tuğba Saraç'ın yürüttüğü Gümüşkoza Gazetesini 10 yılını tamamladı. Yayını sürdürüyor.

Gümüşkent

Gümüşkent Gazetesini de Gümüşkoza gibi yayını Ocak 2006 da başlattı. Gazetenin imtiyaz Sahibi Bayram Tunç, Yazı İşleri Müdürü Akın Üstün, Genel Yayın Yönetmeni Hamza Çakır, Hukuk Danışmanlığı Taştanlar Hukuk Bürosu'dur. 0.68 ebadında 8 sayfa olarak yayını sürdürmektedir.

Gümüşhane merkez ilçenin dışında Kelkit'te Kelkit Belediyesi tarafından Kelkit Gazetesini yaklaşık beş yıl aylık olarak yayınlanmıştır.

Ayrıca; Kelkit'te A. Kadir Tunç tarafından haftalık olarak Gündem Gazetesini, Nihat Zeyrek tarafından hafta bir olmak üzere Gümüşhane Ekspres, Şiran'da Turgut Yeniçeri tarafından Şiran Gündem, Güngör Üçüncüoğlu tarafından Harşit Gazetesini (Şu sıralarda yayınına ara vermiş durumda), Köse'de Veysel Cebel tarafından Köse'nin Sesi ile il merkezinde 2014 yılında yayınına hayatına başlayan ve kadrosunun çoğunluğunu İletişim Fakültesi mezunu gençlerin oluşturduğu Olay Gazetesini yayınlanmakta.

Basın denince akla, elbette sadece gazeteler gelmemektedir. Gazetelerin dışında, Gümüşhane merkez ilçede yayınlanan dergiler de var. Sırasıyla sunalım:

İrfan Yolunda İlk Adım

Söz konusu dergi, 15 Nisan 1924 yılında, Hüseyin Anı Bey tarafından yayına sokulmuş. Ancak, o günkü koşulların ağırlığı, eleman yetersizliği ve teknolojinin kısıtlı olanakları nedeniyle, üç sayı çıkabilmiş.

Beşinci Mevsim

Sahipliğini Nazlı Koçoğlu'nun (Rahmetli Sebhattin Koçoğlu'nun eşi), Sorumlu Müdürlüğünü Gülşen Yıldırım'ın üstlendiği 5. Mevsim Dergisi, ilk sayısını Mart 1993 yılında çıkardı. Aylık olarak yayınlanan ve 12 sayıya ulaşan dergi, 1994 yılının ortalarında yayınına son verdi.

Kültür Vadisi Gümüşhane

Gümüşhane Valiliği'nin yayın organı olan derginin sahipliğini Gümüşhane Valiliği (Vali Ayhan Çeyik) Sorumlu Müdürlüğünü Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü Engin Doğru üstlendi.

Gümüşhane'nin her alda, tarihi, kültürü, folkloru, eğitimi, turizmi ve diğer konuların işlendiği Kültür Vadisi Gümüşhane Dergisi, Ocak 1994 yılında başladığı yayınına aylık olarak sürdürdü ve 16. sayıya ulaştıktan sonra, 1998 yılında yayınına son verdi.

Harşit Dergisi

2003 yılında yayınına başladı, ancak 2 sayı yayınlanabildi ve aynı yıl kasım ayının sonunda yayınına noktalandı.

Cılga

Gümüşhane Doğa Sporları Kulübü tarafından aylık olarak yayınlandı. Kimi kez 2 ya da 3 aylığının birlikte yayınlandığı da oldu. Dergi, Gümüşhane'nin kültür etkinlikleri, sporu ve yetiştirdiği değerler üzerinde durdu. Derginin sahipliğini GÜDAK adına Dursun Yücel, Genel Yayın Yönetmenliğini Niyazi Karabulut, Yazı İşleri Müdürlüğünü Mehmet Dede yaptı. Dergi Ankara'da İpek Matbaacılık Sanayi A.Ş.'de basıldı, Gümüşhane'de dağıtıldı. Dergi 2008 yılında yayına başladı. Son iki yıldır yayınlanmıyor.

Herfene

Herfene Dergisi 1911 yılında yayına başladı. 3 ayda bir 100 sayfa ve zaman zaman daha da fazla olarak yayınlanıyor. Genel anlamda edebiyat dergisi. Sahibi Yusuf Dalan, Genel Yayın Yönetmeni Talat Ülker, Sorumlu Müdürü Sezai Köprülü. Edebiyat alanında dar bir bölgeden çok, Türkiye genelinde hitap eden, tutulan, beğenilen bir dergidir. Şu anda 21. sayısı basıma hazırlanıyor.

Süleymaniye: bir sözcükten fazlası

İhan SİVRİ

**“O buluttur dolar geçer
O yağmurdur eler geçer”**

Severse bulut sever, ağlarsa bulut ağlar. Sacıma gümüş tarak, belime gümüş kemer olur. Hisseder içimden geçenleri, beni gözümünden çözer. Üzülse fırtınalar koparır, sevinse gümüş yorgan olur. Bir yanım hüzne tutuşsa gözyaşlarıyla söndürür, yaşlarından bağrımın gümüş renkli göl olur. İçim, dışım, yerim, göğüm gümüş olduğundan bana “Argropolis” diyenleri duyduğum.

**“Su gelir taşa değer
Ok kırıksa kaşa değer?”**

Bir gün toplandılar yamacıma. El ele verip taş taşdılar. Evler yapıldı. Bedenlerini korumak için kale, ruhları huzur bulsun diye ibadethane... O kalede bulutlarla arama surlar ördüler. Nice komutanlar, nice erler burçlarından baktılar bana. Gölgemde nice yiğitler oturdu. Ne sevdalar yaşadığı ayta güneş arasındaydı. Bir “Gümüş Kız” vardı ki, gözyaşları hâlâ dere olup akar yanımdan. Sevdasını yüreğine, özgürlüğünü surların içine hapsettiğinden beri... İşte o zaman bana “kalemin dibinde taş ben olaydım” diye seslenmişti o bulut.

Bağrımdan sökülen gümüşle, bakırla, canımla besliyordum hanecileri. Bir yanımı taşa verip, bir yanımı toprağa... Değirmenler besledi türkümü. Bağrımdan Harşit'e yol vurdular, kapandı zamanla. Derdimi taşa yandım, umudumu taşa bağladım, sırrımı “zincirli taş” a verdim. Kervanlar bazen gam getirdi, bazen sevinç. Bazen gül açıldı rengarenk, bazen bülbüller feryat etti solan güllerin ardından. İşte o zamanlarda “Canca” diye seslendiler.

“Bir acı rüzgâr esince...”

Gün geldi kıymeti azaldı bendeki madenlerin. Benimle yaşayanlardan kimi kendi istedi gurbete gitmeyi, kimi zorla yollandı... Kazma, kürek şakırtısı azaldı git gide. Zamanı çekiçle döven ustalarım, taşa merhamet veren elle-

rini alıp gittiler. Evlerin bacaları tütmez, çan sesi, ezan sesi duyulmaz oldu. Bahçelerimde çınlayan çocuk cıvıltıları kayboldu. Yağmurlar birer şeker gibi eritti ahşap yapıları. Taş duvarlar meydan okusa da rüzgâra, fırtınalar koptu yıldıldılar üst üste. Gece gündüz tüten ocakların külsüz, her bahar çeşit çeşit renge bürünen bahçelerim gülsüz kaldı... Bağrıma taş bastı taş binalar, ağladılar gidenlerin ardından. Camisiz minare olup beklediler, bir gün toprağa ekilen canların büyüyeceği baharları. Bir yanları koptu rüzgârlarda ama yine de yıkılmadılar. Taş binalar türkü yaktılar içten içe; “Kurudu gözümün yaşı nem kaldı”. Ve ba-

zen misafirlerim kederli halime bakıp “Eski Gümüşhane” dediler.

**“Gam yeyip gam çekme divane gönül
Elbet ağlamanın gülmesi vardır”**

Gün geçtikçe çoğaldı yüzümün deltasındaki evler. Çeşit çeşit, boy boy... Bağrımdan yedi yerinden kurşunsuz gümüş çıkardılar. Gümüşlerimden “sikke kestirdiler”, bakırımı “tophâne”de toplara kattılar. Hükümdarlarım vergi almadı madencilerimden. Her gelen çocuklarına da öğretti bu mesleği. Böylece çoğaldı misafirlerim... Farklı dinden, farklı milletten. Misafirlerim düğünlerinde birlikte

oynadılar, cenazelerinde birlikte ağladılar. Evlerinde gümüş kaşıklarla gümüş tabaklarından yemekler yediler.

Taşlarımdan sur yaptılar, kiliselerine süntun, camilerine minare. “Azim ve mâmur” diyenler oldu benim için. Sultan Süleyman devrinde; madenlerime daha yakın olsun diye yapılan evlerin yanında ismiyle anılan bir cami yapıldı.

Böylece yedi cami, yedi kilise yedi damardan çıkarılan madenlerin tütürdüğü ocaklar şenlendirdi yüzümü. Günde beş vakit toplandıkları zamanlarda beni camiyle andılar, “Süleymaniye” dediler.

Mesut OLGUN

bir şe- hir

Yazının başlığını “bir şehir iki kültür” koyarsanız, malumun ilamı olsa bile “kültür” ve “şehir” kavramları üzerinde bir tanımlama ile yazıya başlamak gibi bir sorumluluğu da kaleminize yükleyorsunuz demektir.

İnsana ilişkin bir kavram olan kültürün, çok farklı tanımları olmakla birlikte Türk Dil Kurumu'nun tanımını üzerinden yola çıkmak en doğru yol olsa gerek.

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre, kültür (ekin, eski dilde hars);

“Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü” olarak tanımlanmaktadır.

Sosyolojik olarak kültür ise; bizi kuşatan, çepeçevre saran, insanlardan öğrendiğimiz toplumsal bir mirastır.

Belli bir coğrafyada yaşayan insanlar, beslenme ve barınma gibi zaruri ihtiyaçlarını doğadan giderirken, doğayla kurulan bu ilişki neticesinde edinilen bilgi, dil, davranışlar, üretim ve tüketim gibi maddi unsurlarla bir kültür oluşturmuştur. Kültürün oluşmasında doğayla ilişki kuran insan ikinci aşamada üreten konumuna geçerek, edindiği bilgi ve deneyimler ile miras aldığı kültüre maddi ve manevi katkılar sağlayarak gelecek nesillere yeni bir miras olarak bırakmıştır. Bütün bunların yaşandığı coğrafya bazen köy, bazen kasaba, bazen de bütün bunlardan daha büyük olan ve çok daha fazla nüfusu barındıran şehirlerdir. Kültürün oluşmasında insanın yaşadığı her yerin katkısının olduğu muhakkaktır ve çeşitli sebeplerle yaşanan göçler neticesinde yeni yerleşim yerlerinde, farklı kültürlerle olan etkileşim de kültürün oluşmasında son derece etkili olmaktadır.

Kültürün oluşmasında son derece etkili olan insanların yaşadığı coğrafi konum, yaşanan şehrin kültürünün oluşmasında da belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu manada Gümüşhane; doğusunda Bayburt, batısında Giresun, kuzeyinde Trabzon ve güneyinde Erzincan gibi farklı iki kültürü bünyesinde barındıran illerle komşuluk eden bir şehir özelliğine sahiptir. Bayburt, Erzu-

rum ve Erzincan farklı bir kültüre sahip iken, Trabzon ve Giresun gibi Karadeniz'e kıyısı olan şehirlerimiz farklı bir kültür ile yoğrulmuş şehirlerimizdir.

Gümüşhane özeline gelince, Şirvan, Kelkit ve Köse gibi güney kesimde bulunan ilçelerde Erzincan ve Erzurum'a olan komşulukları nedeniyle farklı bir kültür oluşurken, Merkez, Torul ve Kürtün gibi kuzeyde bulunan ve Trabzon ile Giresun gibi denize kıyısı bulunan şehirlere komşu olan ilçelerde ise Karadeniz kültürünün izleri görülmektedir. Gümüşhane, Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgeleri arasında coğrafi anlamda bir geçiş bölgesi olmasının yanında, bu iki bölgeye ait iki kültürün bir şehirde sentezlenmesinin en güzel örneğini oluşturmaktadır.

Gümüşhane, konuşma dilindeki ağız farklılıkları, yöresel kıyafetler, halk oyunları, yöresel yemekler, düğün, el sanatları ve gelenekleri bakımından kendi içerisinde kuzey ve güney ilçeleri arasında farklılıklar sergilemektedir. İstanbul Türkçesi diye tanımlanan konuşma dilindeki “ne yapıyorsun” sorusu, kuzey ilçelerde Karadeniz ağzında kullanılan “nağbayusun/nağbaysun” ifadeleri “napaysun” şekline dönüşmüşken, Doğu Anadolu'da “nedirsen”, Gümüşhane'nin güney ilçelerinde “nediysen/nediysin” şeklinde günlük konuşma diline yerleşmiş bulunmaktadır. Yine yöresel kıyafetler incelendiğinde, kuzey ilçeler ile merkezin kuzeyinde bulunan köylerde peştamal kadınlarla günlük hayatı süslerken, güney ilçeler ve merkezin güneyinde bulunan köylerde Doğu Anadolu Bölgesi'nde günlük hayatta kullanılan “ihram”ın kadınlar tarafından gündelik olarak kullanıldığı görülmektedir.

Kültürün en önemli unsurlarından biri olan halk oyunları da bu manada bir şehirde iki kültürün nasıl sentezlendiğinin en güzel örneğini yine Gümüşhane'de bulmaktadır. Trabzon ve Giresun gibi Karadeniz'e kıyısı bulunan illere komşu olan kuzey ilçelerde ağırlıklı olarak kullanılan çalgı aleti “kemençe” ve oyun “horon” olup, kadın ve erkeklerin birlikte oynayabildikleri bir oyun iken, Erzincan ve Erzurum gibi Doğu Anadolu Bölgesi'ne komşu olan güney ilçeler ile merkez ilçenin güneyinde bulunan köylerde davul-zurna eşliğinde “bar” ağırlıklı oyunlar topluma açık yerlerde sadece erkekler tarafından oynanmaktadır. Kadınlar ise düğün, nişan vb. törenlerde kendi içlerinde bu oyunları oynamaktadırlar.

Kültürün tanımında da açıkça vurgulandığı gibi, tarihsel ve toplumsal süreç içerisinde oluşturulan bütün maddi ve manevi değerler ile bunların gelecek kuşaklara aktarılmasında kullanılan bütün araçlardan oluşan kültür bütün bunların yaşandığı coğrafyalarla da doğrudan ilişkilidir.

Gümüşhane, coğrafi konumu itibarıyla geçiş bölgesinde bulunması nedeniyle iki farklı kültürün sentezlendiği ve kendine özgü bir kültürün oluştuğu son derece zengin kültürü ile örneğine az rastlanan şehirlerden biri olma özelliğini göstermektedir.

Bütün bu zenginliklere sahip ve yıllarca “Dağların Avucundaki Şehir” olarak tanımlanan Gümüşhane, bugün “Doruklara Sevdalı Şehir” vizyonuyla, sahip olduğu en büyük zenginliğini bu coğrafyada, bu kültürle beslenerek yetişen ve “varlığından utanılacak hiçbir Gümüşhaneli yoktur” cümlesinde karşılığını bulan insan kalitesiyle geleceğe yürümektedir. Bu yürüyüş

sırasında, kimi zaman kemeçe eşliğinde “Torul Hartaması”, kimi zaman da davul-zurna eşliğinde “Hoş Bilezik” oynayanlarla karşılaşılacağı gibi, Zigana Dağında “kuymak”, Vauk Dağının eteklerinde “tandır lavaşı”na tereyağı ve lor saranlara da

iki kül- tür

rastlanmaktadır. Kürtün'ün yaylalarında beline bağladığı peştamalıyla, elinde kirmanı ile yün eğiren ve yayla türkülerini söyleyen analar da, Köse Dağı yaylasında ihramına sarılmış çekingen gözlerle bakan ama sıcacık bir yürek taşıyan analar da bu toprağın bir parçasıdır.

Gümüşhane iki farklı bölgenin kültürünü yüreğinde özümsemiş ve kendine özgü bir kültür oluşturmuş nadide şehirlerden birisi olarak karışımızda durmaktadır. Bakmasını bilenler ve bakıp da görenler için...

Notalarının tapusu yok

Şahin KAZANCI

Gümüşhane yöresi, halay, horon ve barların bir arada varlığını sürdürdüğü ilginç ve bir o kadar da zengin bir geçiş bölgesidir. Bölgede horon ve halaylara eşlik edilen çok sayıda türkü tespit edilmiştir.

Sözlü folklor ezgilerinin her çeşidi için en çok kullanılan terim 'türkü'dür. Türkü terimi sözlük ve ansiklopedilerde genel hatlarıyla şöyle tanımlanır: "Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume. Ezgiyle söylenen halk şiirinin her çeşidine verilen ad. Âşık şiirleri gibi düzenleyicisi bilinenler yanında, çoğunlukla türküler düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere muhtevasında olsun, biçiminde olsun zenginleşmelere, bozulmalara, kırılmalara uğrayabilen ve her zaman bir ezgi eşliğinde söylenen şiirlerdir."

Türkçe söylenmiş şiir anlamına gelen 'türkü'nün "Türki" sözcüğünden geldiği görüşü ittifakla kabul edilmiştir. Yani "Türk" kelimesine Arapça nispet 'i' si ekinin getirilmesiyle vücut bulmuştur. "Türk'e has" anlamına gelen bu söz halk ağzında "türkü" şekline dönmüştür.

Anadolu âşık edebiyatı örnekleri içerisinde hece ölçüsü ile söylenmiş olan ilk türkü örneği, 16. yüzyıl âşıklarından Öksüz Dedeye ait bir türküdür. Öksüz Dedeye ait olan bu şiirin türkü adını taşıması ve yapı olarak türkü şekline uygun olması türkünün tarihi seyrini takip etmemiz açısından önemlidir.

Konu yönünden türkülerin çeşitlilik arz ettiği malumdur. Bir türkünün illa da bir tek konu içermesi gerekmez. Bir türkünün birden çok konuya dokunarak gezinmesi oldukça sık görülmektedir.

Gümüşhane türküleri de; aşk, seveda, gurbet, ölüm, ilenme, mizah, kahramanlık, kına, düğün, köy yaşamı, tabiat güzelliği... gibi konuları içermektedir.

Söylendikleri yerlere göre ise yöremizin türkülerini şöyle tanımlayabiliriz:

İş Türküleri:

İş türküleri adından da anlaşıldığı üzere iş görürken söylenen türküleridir. Bunlar daha çok mani biçiminde basit yapıda türkülerdir. Genellikle kadınlar arasında söylenir. Halı, kilim dokurken, gergef işlerken, ekin biçerken, buğday yıkarken, dibek döndürürken... Kadın ve kızların söyledikleri kimisi taklidi türkülerdir. Bu taklit genelde oyun taklidi niteliğindedir. Gümüşhane türkülerinin büyük bir kısmı bu tür ezgilere örnek teşkil etmektedirler.

Gurbet ve Hapishane

Türküleri:

"Beşikten ötesi gurbet" Türk insanına. Bilhassa Gümüşhane insanı için gurbet bir alın yazısı. Yapı ustası olarak "rızık" peşine gidilir büyük kentlere. Sonra Almanya, Fransa... Bu yüzden buram buram gurbet ve hasret kokar türküler. Gümüşhane'den derlediğimiz iki yüze yakın türkünün hemen hepsinde gurbet acısının izleri vardır. Birkaç türküde ise hapishane olgusuna vurgu vardır.

Ölüm Merasimlerinde

Söylenen Türküleri:

Ya genç bir gelinin vakitsiz ölümü ya bir delikanlının vurulması olayı gibi toplumu içinden yaralayan acıklı olaylardır. Bu âğıtlar genellikle ya ölenin ağzından ya yakınları olan kimselerin, örneğin karısı, nişanlısı, anası, babası ağzından söylenir. Böyle olması türkünün daha içli daha açık olmasını sağlar. Bazen bu işi kendine meslek edinen kadınlar vardır. Bu kadınlara "âğıt yakıcı" da denir.

Düğün Türküleri:

Oyun türkülerinin içerikleri herhangi bir özellik göstermez. Bunların sözlerinde en çok rastlanan konu sevdadır. Kız evinde kına yakılacağı zaman geceye iştirak edenlerin duyguları doruğa ulaşır. Zira bu sırada yanık ezgiyle kına âğıtı söylenir. Ama düğün hüznünden ziyade neşedir. Halaylar, horonlar türkü ezgileri eşliğinde sergilenir.

Muhabet Türküleri:

Akranların bir araya toplanıp, yiyip içtikleri toplantılara eşlik eden ya da bu toplantılarda üretilmiş ezgilerdir. Yörenin geleneksel eğlenceleri olan "herfene / erfene / elfene" toplantılarında yenilip içilmenin yanı sıra türküler söylendiği de bilinmektedir. Yörede unutulmaya yüz tutmuş bu geleneğin izi olan birkaç ezgi derlenip kayda alınmıştır.

İlabiler / Deyişler / Semahlar:

Dini içerikli olan bu ezgiler insana erdemi öğretmeyi hedefler yani bir nevi dini kuralları güzel bir ezgiyle insana sevdirmeyi amaçlar.

Aleviler semahlarında bağlama ve söz eşliğinde dönerler ve ilahi haz alırlar. Cemlerde "zâkir" adı verilen görevlilerin bağlama eşliğinde söylediği deyişler türkü kültürümüzü besleyen önemli bir kaynaktır.

Yörede Şiran ve Kelkit ilçelerimizde bulunan alevi inançlı köylerimizde dini musikinin örneklerini dinlemek hâlâ mümkündür. Ne yazık ki cem törenleri göç olgusu nedeniyle aksamış, yörede "zâkir" kalmamıştır. Kırıntı köyünün son zâkiri Ali Kara'nın söylediği ezgiler ve deyişler üzerine özgün bir çalışma ne yazık ki yapılmamıştır.

Halk Oyunlarında

Söylenen Türküleri:

Gümüşhane yöresi, halay, horon ve barların bir arada varlığını sürdürdüğü ilginç ve bir o kadar da zengin bir geçiş bölgesidir. Bölgede horon ve halaylara eşlik edilen çok sayıda türkü tespit edilmiştir.

Savaş, Kışla ve Kahramanlık

Türküleri:

Tarih boyu Asya, Avrupa ve Afrika'nın pek çok kısmında atıyla koşmadık yer bırakmayan Türk milleti zaferden zafer koşarken imkânsızlıklar yüzünden yaşanan mağlubiyetler sırasında duygularını, heyecanlarını ve coşkularını türkülerle dile getirmişlerdir. Ordudaki asker şairlerin, şiir ve türkülerini askeri coşturup bunları zafer için yüreklendirdiği nice türkü tespit edilmediği için maalesef günümüze kadar gelememiştir. Gümüşhane yöresinde yaptığımız derleme çalışmalarında birkaç seferberlik türküsü yanı sıra çok sayıda asker türküsü dinlenmiştir.

Coban Türküleri:

Konularını yaylalar, dağlar, geyikler, çiçekler, koyunlar gibi doğanın değişik varlıklarından alan türkülerdir. Bu tür türküler belli bir olaya bağlı olabileceği gibi duyguların açıklanmasına da neden olabilir. Gümüşhane yöresinde yaylalar için söylenmiş ezgiler bu türün örneği sayılabilirler.

Köy Odalarında Söylenen

Hikâyeli Türküleri:

Uzun kış gecelerinde bir nevi masal ortamının aydınlatılmasında icra edilen bu türkü söyleme geleneği köy odalarında ve mahalle kahvelerinde meydana getirilirdi. Her biri bir masala, hikâyeye konu olabilecek vakalar dile getirilirdi. Bu vakalar arasına serpiştirilmiş türkü metinleri tamamen olayla özdeşleşmiştir.

Bu türküler bazen olay kahramanının ağzından bazen sevdiği kızın ağzından ve bazen de kahramanın yakınlarının ağzından dile getirilir. Bu tür türkülerde ne türkü olaydan ayrılabilir ne olay türküden. Her ikisi de tamamıyla bir bütünlük arz eder. Bu durum bütün yurdun her köşesinde bilinen Beğ Böğrek hikâyelerinde Kerem ile Aşlı hikâyesinde rahatlıkla görülebilir. Türkü halk hikâyelerinin anlatıldığı köy odası toplantıları ya da gece oturmalarında bu türkülerden örnekler sunulurdu.

Ezgileri Bakımından

Türküleri:

Ezgi ile türkü sözleri birbirini tamamlayan iki öğedir. Türkünün daha kalıcı olması ezginin varlığı ile mümkündür. Türküler ezgileri bakımından uzun havalar ve kırık havalar olmak üzere iki büyük grupta değerlendirilmiştir:

Uzun Havalar:

Usulsüz musikilere Anadolu'da umumiyetle bu isim verilir. Bu ezgiler ölçü ve ritim bakımından serbest olmakla beraber, dizisi ve dizi içindeki seyri belli kalıplara bağlıdır.

Yani, söyleyen kişi belirli üslup ve avaz çerçevesinde zevk ve isteğine göre nağmeyi uzatıp kısaltabilir. Gümüşhane yöresinden derlediğimiz ezgiler içerisinde yirmiye yakın uzun hava kayda alınmıştır.

Kırık Havalar:

Ezgi yönünden usullü yani ölçü ve ritimleri belli olan türkülerdir. Usullü olan kırık havalara oyun havası da denir. Türkülerin müzikalitesini belirleyen unsur elbette türkünün konusudur. Hiçbir uzun hava hareketli müzik eşliğinde söylenmez. Konusu hareketlilik arz eden türkü de uzun hava müziği ile icra edilmez. Gümüşhane türkülerinin büyük çoğunluğu usullü yani ölçülü türkülerdir.

Süleymaniye

GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ'NİN 2 AYLIK SÜRELİ YAYINIDIR
YIL:1 SAYI:3 TARİH: OCAK-ŞUBAT 2016

İMTİYAZ SAHİBİ

Gümüşhane Valiliği Adına
Gümüşhane Valisi Yücel YAVUZ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Şenol TURAN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Engin DOĞRU

HABER EDITÖRÜ

Abdullah UZUN

SAYFA EDITÖRÜ

Zeynep AKÇA-Arif DUMAN

FOTOĞRAFLAR

Engin DOĞRU, İsmail GÜRSES,
Recep ERGİN, Mustafa ZENGİN

İLETİŞİM

Karaer Mah. Hükümet Cad. No:1
E-mail :gsuleymaniye@gmail.com

BASKI

İber Ofset

YERLİ Forrest Gump Ercan Muslu

Röportaj: Engin Doğru-İsmail Gürses

Janny'nin "koş Forrest koş" demesiyle başlayan Forrest Gump'un hikâyesi, insanın kendisinin bile bilmediği bir özelliğini, bazen tesadüfen bazen de köşeye sıkışınca keşfetmesiyle birlikte hayatının nasıl değişebildiğini, yeteneğin insanı nerelere getirebildiğini bizlere anlatan iyi bir hikâyedir. Forrest gibi hikâyelere konu olur mu bilinmez ama Gümüşhaneli Ercan Muslu'da küçük yaşlardan itibaren büyük başarılar elde etmiş, halen daha da başarı elde etmeye devam eden bir sporcu. Muslu, son olarak Rio'da düzenlenen 2016 Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'yi temsil edecek sporculardan biri olmayı başarmıştır. Olimpiyat oyunlarının en prestijli dallarının başında gelen maratonda Türkiye, her ülkeye ayrılan en yüksek kontenjan olan altı kişiyi Dubai Maratonu'nda gelen sonuçlarla doldurdu. Böylece olimpiyata katılmaya hak kazanan 6 Türk sporcudan biri olan Ercan Muslu, Rio'da yapılacak dev yarışa rezervasyon yaptırmış oldu. Tarihinde ilk kez altı kişiyle maraton takımı oluşturan Türkiye'yi temsil edecek sporculardan olan Gümüşhaneli Ercan Muslu'yla gerçekleştirdiğimiz samimi sohbeti sizlerle paylaşıyoruz.

Ercan Muslu bize kendini tanıtır mısın?

Spora nasıl başlamıştın?

1988 yılında Gümüşhane'nin güzel köylerinde biri olan Kazantaş Köyü'nde dünyaya geldim. İlkokulu ve ortaokulu, orta ikinci sınıfa kadar Gümüşhane Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda okuduktan sonra, orta öğretim üçüncü sınıfı İstanbul Sultanbeyli Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu'nda tamamladım. Bir yıl eğitim hayatıma ara verdikten sonra, Gümüşhane Ticaret Meslek ve Anadolu Meslek Lisesi'nden mezun oldum. Lise yıllarında girdiğim yarışmalarda elde ettim başarılarından dolayı, milli sporcu kontenjanı ile 2005 yılında Kayseri Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nü kazandım. Benim kişisel gelişimim açısından çok faydasını gördüğüm ve severek okudum üniversitemden 2011 yılında mezun oldum.

Spora başlamamla ilgili olarak, spora başlamamın bir tesadüf olduğunu söyleyebilirim. İlkokul birinci sınıfta iken beden eğitimi öğretmenimiz, koşuya gelenlere sözlü yapmayacağını ve karnelerine 5 vereceğini söylemişti. Ben de öğretmenimizin söylediği akşam, okul çıkışı koşuya katıldım. Beden eğitimi öğretmenimiz Ertuğrul SARI hocam benim koşumu beğendi ve ben de artık her akşam okul çıkışı antrenmanlara katılıyordum. Ertuğrul hocam, sürekli antrenmanlara katıldığım için beni okulda atletizm takımı kaptanı yaptı. Ben de hem koşu yapıp hem de koşuya gelen diğer arkadaşlarımın istatistiklerini tutuyordum. Ertuğrul hocamız, koşuya beş kez katılanlara sözlüden beş veriyordu. Koşulara benimle birlikte abim de katılıyordu. Abim dâhil olmak üzere herkes peşimden koşuyordu, koşuya beş defa katıldıklarını yazmam için. Böylece bir yıl süren antrenmanlar yaptıktan sonra, ilde girdiğim yarışmalarda ikincilikler elde etmeye başladım. Birinci olamıyordum, çünkü benden daha iyi bir sporcu vardı; Selami Abiş. İkimiz beraber katıldığımız yarışmalarda birinci ve ikinci olurduk. Selami beni hep geçirdi. Ortaokul ikinci sınıfta da koşmaya devam ettim. Bu defa il ve ilçelerde ikinci oluyordum. İstanbul'a gittiğim dönemde de okul yarışlarına katıldım ama iyi sonuçlar elde edemedim. Okulum bittikten sonra tekrar Gümüşhane'ye döndüm.

Lisede okuyorken beden eğitimi öğretmenim Ertuğrul Sarı hocam beni tekrar spora başlattı. Ertuğrul hocamdan Allah razı olsun, okumamda bana çok yardımcı olmuştur. Selami arkadaşımınla birlikte daha çok sarıldım spora. Selami ile birlikte ikimizde girdiğimiz yarışmalarda birinci ve ikincilikler elde ediyorduk. Gün geçtikçe ben artık yarışmalarda Selami'yi geçmeye başlamıştım. Selami sakatlıklardan dolayı çok antrenman yapamıyordu. İl ve ilçelerdeki yarışmalarda ben birinci geliyordum. Okullar arasında düzenlenen ilk il dışı ya-

rışmasında ben, bütün doğulu atletlerin en iyilerini yenerek Türkiye şampiyonu oldum ve spor hayatım böyle başladı diyebilirim.

Bir genç kendine ne zaman ve nasıl uygun bir atletizm dalı bulabilir?

Atletizm fiziki performans gerektiren bir spor dalıdır. Zaman, mesafe ve yükseklik gibi unsurlar bu spor dalını diğer spor dallarından farklı kılmıştır. Bunun yanında Atletizm Federasyonu tarafından düzenlenen kurallara göre bayanlarda 18, erkeklerde 23 branş üzerinden atletizm yapılmaktadır. Atletizme başlama yaşları vardır. Bu branşlardan uygun olduğumuzu düşündüğümüze 10-12 yaşlarında oyun şeklinde başlayabiliriz, ki biz buna sporu sevdirmeye diyoruz. Bu yaşlar da başlama yaşı için en uygun olduğunu düşündüğümüz yaşlardır. Daha sonrasında, 12-14 yaş aralığında sporunun hangi branşa yöneleceği ve hangi mesafeyi koşacağına karar verilir. Sonrasında ise artık 14-16 yaşında da sporunun müsabaka dönemi başlar. Bu aşamadan sonra sporcu, kendisini aşırı zorlamayarak ve alt yapısını yaparak, uzun yıllar spor yapmasına imkan verecek şekilde, başarılar elde etmesi adına müsabakalarda yarışmaya başlar.

Peki seni koşmaya motive eden nedir?

Uzun yıllardır atletizm sporunun içindeyim, yaklaşık 16 yılı oldu. Ben hiçbir spor dalının sevmeden, inanmadan ve istemeden yapılabileceğine inanmıyorum. İyi bir motivasyon, iyi bir sonuç demektir. Motivasyon sağlamamda öncelikle ailem, daha sonra da antrenörüm en önemli faktördür. Bunun yanında milli takım formasıyla yarıştığım zaman, 75 milyon insanımızın arkamda olduğunu düşünerek piste çıkıp yarışıyorum ve bu beni son derece motive ediyor.

Koşarken neler hissediyorsun?

Yarışın dışında neler düşünüyorsunuz?

Aslında koşarken yarıştan dolayı çok fazla bir şey hissedemiyoruz. En son katıldığım yarışmadan bahsetmek isterim bu konuyla ilgili. Son yarışmaya dört saatlik uykuyla katıldım. "Dört saatlik uykuyla koşabilir miyim? Sonuç nasıl olacak acaba, çok iyi hazırlandım ama uykumu tam alamadım. Bir önceki derece gibi bir sonuç elde edebilecek miyim? Bu durum hata yapmama neden olur mu?" gibi sorular koşu boyunca aklınızı sürekli kurcalıyor. Son katıldığım yarışma toplamda 42 km idi, çok uzun bir mesafe olduğu için her şeyi düşünemiyorsunuz. Ya da, "Bir gün öncesinden hazırladığım içeceklerim acaba masalara konuldu mu, içecekleri alabilecek miyim?" gibi sorular kafanızı kurcalıyor. Uzun mesafeli yarışlarda, mesafe nedeniyle yarışa terk etme olasılığımız çok yüksek. Bu bile zihni kurcalayan bir unsur olarak yarış boyunca sizinle koşuyor. Velhasıl, yarış esnasında aklınızdan geçen yine yarışla ilgili şeyler. Bunun dışında çok fazla bir şeyi düşünemiyorsunuz diyebilirim.

Peki Ercan, kendini geliştirmek için neler yapıyorsun?

Gelişim aslında bu işin bir parçası. Her sporcu sürekli kendini geliştirmek ister. Kulvarında rekor kendisinde bile olsa, kendi rekorunu kırmak ister. Bunu gerçekleştirmek için tabii ki kişisel gelişim çok önemlidir. Ben kendimi geliştirmek için mesleğimle ilgili çok şey öğrenmeye çalışıyorum.

Özellikle 2012 yılında, Avrupa Şampiyonası'nda Avrupa ikincisi olduktan sonra kendimi daha da geliştirme gayretinde oldum. Mesela, bundan öncesine kadar bacakları ve karın bölgemi kuvvetlendirmek için hiçbir şey yapmıyor, sadece koşuyordum.

Ama 2012 yılında Etiyopya kampına gittiğimde gördüm ki, dünyanın en iyi atletleri bile koşu antrenmanından çok, kuvvetlenmek için kondisyon hareketleri yapıyorlar. Ben de o yıldan sonra her yıl kuvvet antrenmanı kondisyon yapmaya başladım ve inanın geçen yıl hasta halimle koştuğum maratonu 5 dakika daha iyi bir skorla geliştirerek tamamladım. Antrenörümle sürekli olarak havuzda nefes tutup oksijen kapasitesini yükseltmek gibi kuvvet çalışması yapıyorum.

Atletizm istisnalar hariç bireysel bir spor. Bireysel gelişiminize katkıda bulunuyor mu?

Evet, sizin de söylediğiniz gibi bazı istisnalar hariç bireysel yapılan bir spor. Yapılan işin ve alınan neticenin tamamı sporcuya dönüyor. Bu durum bence sporunun kendini daha çok geliştirmesine vesile oluyor. Ben bu sporun benim bireysel gelişimime çok katkıda bulunduğuna inanıyorum.

Önümüzdeki yıllarda atletizm alanında Türkiye adına ümitli misin?

Ben her şeye rağmen Türkiye'de atletizmden ümitliyim ve gelecek yıllarda iyi sporcularımız olacağına inanıyorum. Bu sporu severek yapmış ve gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde güzel dereceler elde etmiş sporcuların, daha sonrasında sporu bırakıp kariyerine antrenörlükle devam etmesinin, ülkemiz adına çok büyük başarılarla kapı aralayacağına inanıyorum.

Evet, Sevgili Ercan Rio Olimpiyatları'nda Türkiye adına yarışmak için şu anda Kenya'da çalışıyorsun, genç arkadaşlarına nasıl bir mesaj vermek istersin?

Şu an katıldığım, spor adına dünyanın en büyük organizasyonunda yer almaktan gerek ülkemize gerek Gümüşhane'ye adına ve gerekse kendi adıma çok mutlu olduğumu ifade etmek isterim.

Geleceğin sporcularına ve yeni nesillere diyeceğim şudur ki; sizler, gerçekten hepimiz birer değersiniz. Daha iyi ve güzel yerlerde olmak için her ne olursa olsun asla pes etmeyin ve yılmayın. Sonuna kadar mücadele edin. Ben öyle yapıyorum.